

LAISVE

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.LAISVE
THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje 12.00\$
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 90

Ozone Park, N. Y., 11417 Antr., lapkričio (Nov.) 12, 1963

META1 52-ji

KRISLAI

Eisenhowerio memuarai
Apie M. Vaitkų
V. Tysliavienės "reveliacijos"
O buvo taip!

— Rašo R. Mizara —

Skaitydamas buvusio preziden-
to Eisenhowerio memuarus,
užtikau du įdomius dalykus:1. 1945 m. Eisenhoweris bu-
vo priesingas atominei bombai
mesti ant Hirošimos. Jis ar-
gumentavo: Japonija bus su-
mušta ir be tos bombos. Dėl
to į jį kreivakiovo Trumanas,
kuris ir šandien tebesididžiuo-
ja tuo savo "žygdarbiu".2. Eisenhoweris per daug
jau teisinasi, dėl to, kodėl jis
atsisakė pakeisti Etkelei ir
Julius Rosenbergams mirties
bausmę kalėjimu. Atrodo, tas
prisiminimas jam sąžinę grau-
žia, ir buvęs prezidentas da-
ro visa, kad istorija jį ištei-
sintų.

Ar išteisis?

Neseniai sukako 80 metų
amžiaus poetui Mykolui Vait-
kui, kunigui. Andai pranciš-
konų laikraštį skaičiau, būk
M. Vaitkus yra "buvęs arti-
mas Maironio bičiulis" ir "A.
Jakšto bendradarbis".Kadangi poetas Maironis ir
kun. A. Jakštas buvo du skir-
tingi elementai, tai kaip M.
Vaitkus galėjo su jais abiem
bendradarbiauti ar bičiuliau-
tis? A. Jakštas buvo aršus
reakcionierius ir smerkė visa,
kas ano metu Lietuvos kultū-
riname gyvenime atrodė pa-
žangesnio.1961 m. Niujorke viešėjo
įžymusis Lietuvos poetas Ed-
uardas Mieželaits. Tai pri-
simena ir Valerija Tysliavienė
savo laikraštyje. O prisimena
dėl to, kad Juozas Tysliava
tuomet buvo su Mieželaičiu
susitikęs viešbuty, kuriame
svečias buvo apsisotęs.Valerija rašo, būk J. Tyslia-
vos susitikimas su poetu buvo
padarytas ne jo paties noru, o
"A. Trimako iniciatyva". Ir
Juozas ėjo "iširti, ar E. Mie-
želaits, kartais, nenorėtų pa-
likti Amerikoje..." Grįžęs
namo, Tysliava sakė Valeri-
jai:"Patyręs, kaip jis ten dabar
gyvena ir kuria, nė nepaklau-
siau, ar norėtų įsikurti Ame-
rikoje. Kokias kurybino dar-
bo sąlygas jam būčiau galėjęs
pasūlyti šioje šalyje? Sniegą
kapstyti mūsų darže?..."Pagalvokime, ką visa tai
reiškia. Poetas eina pas po-
etą ir eina su blogu tikslu:
klausti, ar Mieželaits negalė-
tu "įsikurti Amerikoje!"
Dar baisiau: Juozas ėjo ne
savo, o kaž kokie pusbernio
"iniciatyva!"J. Tysliava juk turėjo pa-
galvoti: jei E. Mieželaits bū-
tų nusitaręs "įsikurti Ame-
rikoje," tai juk jis būtų turėjęs
visų pirmausia sugriauti savo
šeimą.Kas gali būti nežmoniškes-
nio?!Galime įsivaizduoti, kokį at-
sakymą Juozas iš Mieželaičio
būtų gavęs, jei jis būtų vykęs
"Trimako iniciatyva".Aš manau, kad ponias Tys-
liavienė, taip rašydama, pir-
mausia turėjo galvoje patai-
kavimą "veiksniams" — su-
praskit, mano vyras pas Mie-
želaičį ėjo "vadavimo" reika-
lais. Bet taip darydama, Va-
lerija kerta smūgį savo vyrui,
mirusiam prieš vienerius me-
tus.Tą patį vakarą, kai Juozas
vyko pas E. Mieželaičį, su-JAV karo jėgų konvojai
sudaro taikai pavojųMaskva. — Chruščiovas
pasikalbėjime su JAV in-
dustrialistais sakė: "Galėjo
būti taip, kad mes čia ne-
būtume susitikę". Jis atsa-
kinėjo į amerikiečių klausiu-
mus dėl įvykių ant vieškelio
iš Vakarų Vokietijos į va-
karinį Berlyną. Amerikie-
čiai klausė: Ar dėl to
galėjo kilti karas, ar TSRS
buvo davus įsakymą savo
kariams šaudyti į amerikie-
čius? Chruščiovas pareiš-
kė:"Šaudyti: įsakymo mes
nedavėme, bet ten yra nu-
statyta susisiekimui tvar-
ka, o kareiviai pastatyti jos
prižiūrėjimui. Jie iš anksto
yra gavę įsakymą, o kas jė-
ga tvarką siekia laužyti,
tai, suprantama, į jėgą jie
atsakytų jėga... Kareivis
nėra užsienio reikalų mi-
nistras. Jis negali pradėti
derybas, bet pildo jam duo-
tą įsakymą. Tas liečia abie-
jų pusių kareivius. Ir jeigu
JAV militarinės jėgos būtų
ir toliau ignoravę nustaty-
tą tvarką, tai sunku pasa-kyti, kas būtų atsitikę, gal
būti mes šandien nebūtu-
me turėję progos susitikti.Kada jus norite bandyti
mūsų nervus, tai turite
bandyti ir savo. Mes nu-
sprendėme skersai vieškelį
pastatyti savo šarvuotus
automobilius išbandyti mu-
jūsų nervų, ir pažiūrėti: ar
jus jau pradėsite šaudyti. Ir
mes džiaugiamės, kad jus
nepradėjote."Chruščiovas sakė, kad
jeigu JAV militarinės jėgos
nebūtų nusileidę, tai yra,
prisilaikę nustatytos susi-
sekimo tvarkos, tai galėjo
įvykti kraujo praliejimas.Washingtonas. — Jungti-
nių Valstijų karo laivyno
viršininkai vėl paskelbė,
kad atominiai submarinai
plaukiojo po ledais ties Že-
mės Šiaurės sąsiauliu.Jie sako, kad JAV sub-
marinai jau daug misijų at-
liko ten po ledais.
Kaip žinia, antroje pusė-
je Šiaurės sąsiaulio yra Ta-
rybų Sąjunga.JAV jau pripažino
P. Vietnamo valdžiąWashingtonas. — Po mi-
niū Amerikos šalyje, JAV vy-
riausybė vis padelsdavo su
jų pripažinimu.Kitaip įvyko su militaris-
tų perversmu Pietų Viet-
name. Vos ten susiorgani-
zavo naują valdžią, kaip
JAV tuojau jį pripažino.
Prie to, tuojau tarėsi su tos
valdžios atstovais dėl dar-
didesnės pagalbos Pietų
Vietnamui, kad įveiktų
partizanų jėgas.ROCKEFELLERIS BUS
KANDIDATASNashua, N. H. — New Yor-
ko gubernatorių N. Rocke-
felleris čionai pasiskelbė,
kad jis 1964 metais bus nuo
Respublikonų partijos kan-
didatu į JAV prezidentus,
jeigu partija jį statys. Tai
bus stiprus oponentas J.
Kenedžiui.tikau jį pas vieną lietuvių gra-
borių Brooklyne.—Vaziuoju į Manhattaną su-
sitikti su svečiu poetu, — sakė
J. Tysliava.Palinkėjau jam viso geriau-
sio, ir man tuomet visiškai
ne atrodė, kad Juozas ten
vyksta kieno nors kito "inci-
atyva"."Vienybė" per giliai mak-
nojasi į "vaduotojų" pelkę.Rašytojas Philip Bonoskis
šiuo metu lankosi Čikagoje ir
jos apylinkėse su prakalbo-
mis. Jo pranešimai lies Kiniją
ir kitas socialistines šalis, kurio-
se jis lankėsi prieš kelerius
metus.Bonoskis — ne tik geras ra-
šytojas, o ir puikus kalbėto-
jas. Todėl tie, kurie turi pro-
gą, privalo pasiklausyti jo pra-
nešimų.Mėnulio pasiekimas
ir Tarybų SąjungaMaskva. —TSRS premje-
ras Chruščiovas sakė ame-
rikiečiams, kad tarybiniai
mokslininkai dirba mėnulio
pasiekimui. Jis sakė, jog
TSRS mokslininkai tik ta-
da pasiųs žmogų ant Mėnu-
lio, kada žmogaus sugrįži-
mas jau bus užtikrintas.Jis priminė tai, kad iš-
šovimas satelito "Polet-1",
kuris kosmose laisvai ma-
nevrova pakildamas nuo
100 iki 892 mylių nuo Že-
mės ir skrisdamas į šonus,
jau daug davė naujo paty-
rimo Mėnulio pasiekimui.Vilniuje įvyko
suvažiavimasVilnius. — Vilniuje vyko
VI Rytų Europos agrarinės
istorijos simpoziumo sesija.
Per šešias dienas buvo iš-
klaudyta 60 pranešimų, ku-
riuos perskaitė Lietuvos,
Rusijos Federacijos, Ukra-
inos, Baltarusijos, Moldavi-
jos, Latvijos ir Estijos isto-
rikai.Mokslinėse diskusijose
buvo išnagrinėta daug pro-
blemų, kurios yra labai
svarbios, toliau ugdant is-
torijos mokslą. 1863 metų
sukilimui skirtų pranešimų
autoriai naudojo naują
faktinę medžiagą.Mexico City. — Sulaukęs
metų amžiaus mirė buvęs
Meksikos prezidentas P.
Ortiz Rubio.Praga. — Čekoslovakijo-
je beveik tuščios katalikų
bažnyčios—žmonės į jas ne-
silanko.STAIGIAI MIRĖ
ANT. STRIPEIKAElizabeth, N. J. — Lap-
kričio 9 d. savo namuose
staiga mirė įžymus "Lais-
vės" vartininkas Antanas

Antanas Stripeika

Redakcija

Stripeika. Mirė, matyt, nuo
širdies smūgio. Jis buvo
apie 80 metų amžiaus.Buvo pašarvotas Sake-
vich šermeninėje, 215 Eliza-
beth Ave., Elizabeth, N. J..
Laidojamas šiandien, lap-
kričio 12 d. Velionis paliko
raštą, prašydamas, kad jo
palaikai būtų sukremti
krematoriume, Linden, N.
J. Taip ir buvo padaryta.Į laidotuves nuo "Lais-
vės" redakcijos išvyko Ro-
jus Mizara.Smulkiau apie velionį
bus parašyta sekamuose
"Laisvės" numeriuose. O
šiuo tarpu reikiame užuo-
jautą jo dukrai, visiems ar-
timiesiems ir draugams, ne-
tekusiems gero veikėjo.Pardavimas kviečių
socializmo šalimsMaskva. — Tarybų Są-
jungos premjeras Chruščio-
vas pasikalbėjime su Jung-
tinių Valstijų industrialis-
tais ir prekybininkais pa-
reiškė: "Aš jau pasiūniau
įsakymą TSRS prekybos
delegacijai į Washingtoną
—grįžti namo, jeigu JAV
reikalauja, kad dalis kvie-
čių būtų į TSRS pristatyta
Amerikos laivuose aukšto-
mis kainomis... Taigi, jeigu
JAV tame klausime spirsis,
tai jūs galėsite patys val-
gyti savo kviečius".Paiškęs, kad JAV rei-
kalauja, idant apie pusę
kviečių į Tarybų Sąjungą
pristatytų Amerikos lai-
vais, imdami po \$25 už to-
ną.Matomai, kad JAV pari-
gūnai persistatė sau, būk
Tarybų Sąjungai labai rei-
kia kviečių, ir todėl jie gali
pasidaryti daug pelno už jų
brangų pristatymą. Bet iš
tarybinių viršininkų pareiš-
kimų pasirodė, kad Tarybų
Sąjungoje nebuvo jau taip
blogas derlius, kaip pir-
miau buvo manyta.Chruščiovas sakė, kad
yra geras ženklas, jog
TSRS ir JAV daktarai jau
susitarė bendradarbiauti.
Jis pareiškė, kad turėtų bū-
ti tarp abiejų šalių nevar-
žoma prekyba, ir pridėjo:
"Bet jeigu jus nenorite taip
prekiauti, tai jūsų reika-
las".Washingtonas. — Jungti-
nės Valstijos ir Tarybų Są-
junga jau susitarė daugeliu
klausimų pardavimo kvie-
čių socialistinėms šalims.
Didžiausias skirtumas buvo
dėl kainos kviečių pristaty-
mui Amerikos laivais. Da-
bar susitarta, kad bus mo-
kama po \$18 už toną kvie-
čių, pristatytų laivais po
15,000 tonų, į Juodąją Jūrą,
o už pristatytus didesniais
laivais tik po \$16,000 už to-
ną. Tarpautinė kaina už
kviečių pristatymą yra nuo
\$12 iki \$19.Taipgi susitarta, kad
JAV tuojau parduos 100-
000 tonų kviečių Vengrijos
respublikai.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Havana. —Kubos vyriaus-
ybė sušaudė JAV Centrinės
Žvalgybos Agentūros
(CIA) šnipą — Duenasą
Landiną.Maskva. —Jau veikia na-
turalio gazo perleidimo
vamzdžiai nuo Buchoros iki
Uralo kalnų, kurie yra
1,240 mylių ilgio.Maskva. — Atvyko 20
JAV biznierių.Ryga. —Sulaukęs 91 me-
tų amžiaus mirė Dr. A. M.
Klirchšteinas, per 12 me-
tų buvęs Tarybų Latvijos
premjeras.New Delhi. — Į Indiją po
vestuvių-atvyko TSRS kos-
monautai Andrianas Niko-
lajevs ir jo žmona Valen-
tina Tereškova.Washingtonas. — Jungti-
nės Valstijos teiks pagalbą
Pietų Vietnamo militaristų
sudarytai valdžiai.Tokio. —Įvyko kasyklo-
sprogimas ir trijų trauki-
nių susikūlimas. Žuvo apie
600 žmonių.Praga. — Čekoslovakija
daro žymių pakaitų Žemės
ūkyje.TSRS iškilmingai minėjo
46-ųjų metų sukaktįMaskva. — Lapkričio 7
dieną visoje Tarybų Sąjun-
goje įvyko iškilmingas mi-
nėjimas proletarinės revo-
liucijos 46-rių metų sukak-
ties, kuri įvyko 1917 m. Są-
junginių respublikų sosti-
kose ir didmiesčiuose įvyko
militariniai ir civiliniai pa-
radai.Maskvoje, Raudonojoje
aikštėje, militarinis para-
das prasidėjo 10 val. ryto.
Tarp kitų ginklų buvo ve-
žamos raketos, kuriomis
galima erdvėje sunaikinti
lėktuvus ir priešo raketas.
Jos yra apie 50 pėdų ilgio.
Vakarų militariniai atašės
mano, kad jos gali siekti
taikinius virš 20 mylių auk-
štyje nuo žemės.Po militarinio parado,
buvo civilinių žmonių para-
das. Masės žmonių žygiavo
su plakatais, obalsiais už
taiką, rodančiais TSRS pa-
siekimų kiekius, dainavo,
šoko.

Išėjimas priešams

YSRS Gynybos ministras
maršalas R. Malinovskis iš-Reikalauja pilno
nusiginklavimoJungtinės Tautos, N.Y. —
Afrikos, Azijos ir Lotynų
Amerikos 39 valstybės pa-
teikė bendrą rezoliuciją,
reikalaujant, kad Jungti-
nių Tautų asamblėja reko-
menduotų 18-kos valstybių
konferencijai Ženevoje, nu-
tarti ir eiti prie pilno nusi-
ginklavimo.Idomu tas, kad prie Afri-
kos ir Azijos valstybių pri-
sidėjo kelios iš Lotynų
Amerikos, kurios pirmiau
sekė JAV politiką.L. Benites, Ekvadoro at-
stovas, smarkiai kalbėjo už
podarymą Lotynų Ameri-
kos laisvos nuo atominių
ginklų.Propaganda už JAV
karo laivynąChicago. — Čionai kalbė-
jo E. M. Hood, Shipbuilders
Council of America prezi-
dentas. Jis sakė, kad Jung-
tinės Valstijos "toli atsiliko
nuo Tarybų Sąjungos sta-
tyme karo ir prekybos lai-
vų".Jis sakė, kad iš 860 JAV
karo laivų jau 600 yra "pa-
senę". Jis tvirtino, kad 1962
m. TSRS pasistatė 129 nau-
jus karo laivus, o JAV tik
111. Suprantama, tai pa-
ruošimas dirvos reikalauti
iš Kongreso daugiau pinigų
karo laivų statybai.New Yorkas. — Respub-
likonas senatorius Jacob K.
Javits stoja už statymą 75-
000 tonų įtalpos lėktuvne-
šio. Jo pastatymui reikėtų
apie \$300,000,000.leido pareiškimą, kuriame,
tarp kitko, sako: "Neteikę
galvų Vakarų imperialistų
militaristai ir revanšistai
viešai šaukia prie karo
prieš Tarybų Sąjungą...
TSRS laikėsi ir laikosi poli-
tikos už taiką, bet, jeigu jie,
neteikę proto, pradėtų karą,
tai gautų trauškinantį atkir-
timą. TSRS gynybos jėgos
paruoštos nubaudimui ag-
resorių už bent kokį bandy-
mą įstumti žmoniją į ter-
monuklinį karą".Maršalas Sergėjus S. Bi-
riuzovas, TSRS Generalinio
štabo viršininkas, sakė, kad
TSRS raketos galėtų taiki-
nius pasiekti bile erdvėje.

Banketas ir tostai

Po parado Kremliuje įvy-
ko banketas. Ten buvo daug
tostų už taikimą visu žmo-
nių sugyvenimą, socialisti-
nių valstybių laimėjimus,
geresnę ateitį.Chruščiovas sakė užsie-
nio diplomatams, kad prieš
46 metus kapitalistiniai di-
plomatai ir spauda juokėsi,
jog po bolševikų revoliuci-
jos "Rusija valdys virėjos".
Jis ir TSRS piliečiai di-
džiuojasi virėjų valdymu,
nes dabar TSRS eina prieš-
akyje kosmoso erdvę užka-
riavime, industrinėje gam-
nyboje yra pirmutinė po
Jungtinių Valstijų, o už
septynerių metų bus prieš-
akyje ir JAV.Po tosto už Kubos res-
publiką Chruščiovas sakė:
"Kuba arti prie JAV, bet
jeigu amerikiečiai pultų
Kubą, tai mes pultume jų
talkininkes, kurios yra net
arčiau prie TSRS, negu Ku-
ba prie JAV".Kalbant su diplomatais
apie TSRS ir Kinijos komu-
nistų ginčus, Chruščiovas
pareiškė:"Jūs džiaugiatės, kada
mes argumentuojame su ki-
nais, bet juo daugiau pasi-
tenkinimo jus jaučiate da-
bar, tai blogiau jausitės
vėliau".Proga 46-rių metų sukak-
ties Tarybų Sąjungos vy-
riausybė gavo šimtus pa-
sveikinimų iš socialistinių
valstybių, jų tarpe ir nuo
Kinijos vyriausybės ir Ki-
nijos komunistų partijos,
nuo daugybės organizacijų,
mokslininkų ir veikėjų,
kaip iš socialistinių, taip ir
kapitalistinių valstybių.Washingtonas. — Lap-
kričio 5 dieną Jungtinės
Valstijose vietomis buvo
renkami ir miestų majorai.
Senus perrinko arba nau-
jus išrinko 17 demokratų, 6
respublikonų ir 4 "nepri-
klausomus majorus".Bostonas. — Čionai bus
pastatyta Mass. valstijos
centras, 23 aukštų namas.
Jo pastatymui skiriama
\$29,000,000.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year,	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year,	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months,	\$6.50

Blaivesnis balsas

ATSIRANDA VIS DAUGIAU žmonių, reikalaujančių, kad Pietų Vietname būtų baigtas karas, kad ten būtų pasiektos mūsų paliaubos, kad JAV kariuomenės daliniai iš ten būtų ištraukti.

Šiuo metu, kai Diemo valdžia nuversta, kai Pietų Vietnamo viršūnėse vyksta "persiorganizavimas", — generolai valdo šalį, — tai ir laikas apie ateitį pakalbėti.

Vienas Niujorko "Timeso" bendradarbių, James Reston, todėl (š. m. lapkr. 6 d.) ir stato klausimą: "Kodėl buvo baigtas karas Korėjoje, bet ne Vietname?" Žurnalistas atsargiai siūlo, kad reikėtų tartis su šiaurės Vietnamo vyriausybe, reikėtų tartis su kitais, kad būtų sulauktytas pilietinis karas Pietų Vietname. James Reston, žinoma, nevadina to karo pilietiniu, o tik karu "prieš komunistus". O komunistais kapitalistinė spauda vadina visus Pietų Vietnamo patriotus, kurie kovoja už demokratiją, už laisvę, už šviesesnį rytojų savo šalies žmonėms.

Mums rodosi, jau labai pribrendo laikas, kai JAV kariuomenės daliniai turėtų būti ištraukti iš Pietų Vietnamo, paliekant tos šalies žmonėms patiems spręsti savo likimą. Nežiūrint visko, Prancūzijos prezidento De Gaulle neseniai padarytas pasiūlymas Vietnamo klausimu, tinka ir šiandien. O jis siūlė, kad patys vietnamiečiai turėtų spręsti savo likimą, kad buvimas ten kitų šalių (jis turėjo galvoje JAV) ginkluotų jėgų padėties nepagerins.

Daleiskime, jei Pietų Vietnamo generolams su amerikine pagalba ir pavyktų nugalėti "komunistus" (Vietcong—Tautinio Išsilaisvinimo Frontą), ar tai reikėtų, kad tas "laimejimas" būtų pastovus? Ne! Ryt po ryt laudis ir vėl kovos, ir vėl aukosis kovai už duoną, už laisvę.

Nejaugi Washingtono kietakakčiai negali to suprasti?

— o —

TRUMANAS "GELBĖJO" Pietų Korėjos "demokratiją", — kur ji šiandien? O kiek amerikiečiai ten pralijo kraujo?!

Pietų Korėjoje siautėja reakcija, ten baisus skurdas; tiesiog pusbadžiai žmonės gyvena, neturėdami jokios laisvės, jokių pilietinių teisių.

Pietų Vietname — tas pats. Dėl to ten iškilo pilietinis karas, dėl to laudis sukilo prieš Diemo diktatūrą. Gerai, Diemo dabar jau nebėra — jis nužudytas tu, kurie vakar jam pataikavo, prieš jį lenkėsi, žadėdami jį ginti. Mūsų vyriausybė įmaknojo mūsų šalį į Pietų Vietnamą be jokio reikalo. Ir šiandien ji pati nežino, ką daryti.

Išeitis viena: pasitraukti iš ten. Leisti viso Vietnamo žmonėms susitarti, apsievienyti. Tą patį reikia daryti ir Korėjoje.

Ar klierikai gali būti šaukiami kariuomenėn?

ČIKAGOS MARIJONŲ laikraštis praneša, kad "Lenkijos komunistinis režimas šiom dienomis įsakė keturių lenkų katalikų kunigų seminarijai studentams registruotis karinei tarnybai". Taip, girdi, įsakėta Varšuvos, Poznanės, Tarnovo ir Przemyslio seminarijų klierikams. Toks Lenkijos Liaudies Respublikos vyriausybės žygis marijonams nepatinka. Nepatinka jis ir Lenkijos katalikų bažnyčios hierarchijai.

O kodėl jauni vyrai, nežiūrint, kas jie bebūtų, neturėtų būti šaukiami kariuomenėn tarnauti? Bus jis klierikas ar kas kitas, jis naudojasi šalies mokyklomis, jis valgo šalies duoną, todėl jis ir privalo būti pasirengęs šalį ginti, jei kas ją užpultų.

Jeigu klierikas turi "dieviškąjį pašaukimą", tai jis gali jį turėti ir būdamas kariuomenėje. Ana, popiežius Jonas XXIII (savo jaunomis dienomis) tarnavo Italijos kariuomenėje Pirmojo pasaulinio karo metu, ar tai patenkė būti jam kunigu, o vėliau net ir (apygeriu) popiežium?

Rockefelleris kandidatuos

NIUJORKO VALSTIJOS gubernatorių Nelsonas Rockefelleris praėjusį ketvirtadienį atidengė "didelę paslaptį", būtent, kad jis kandidatuos JAV prezidento vietai, jei 1964 m. Respublikonų partijos suvažiavimas jį paminuos.

Bet tai nėra jokia paslaptis. Toji "paslaptis" jau seniai buvo žinoma amerikiečiams. Tai įrodė savo veiksmais pats Rockefelleris.

Ar Respublikonų partija Rockefellerį nominuos — nieks tikrai šiandien negali pasakyti. Sakoma, senatorius Goldwateris turės geresnių progų būti nominuotu.

Vis daugiau ir daugiau JAV stambiųjų kapitalistų lenda į valdžią. Rockefelleris juk yra multimilijonierius. Propagandai už save jis gali išleisti daug milijonų dolerių; gali apmulkinti nemažą nesąmoningų piliečių. Rock-

Kas ką rašo ir sako

"ISAISKINO"

Čikagos "Naujienose" (š. m. spalio 31 d.) skaitome tokią "išmintį":

Daugelis klausia: "Kas yra komunizmas?"

Atsakymas: žiūrint, koks komunizmas ir kam. Jei imsimės sovietinį komunizmą, tai "Vilniai" ir "Laisvė" komunizmas reiškia: Garbinti Maskvos Kremliaus diktatūrą — ir terlioti "Naujienų" redaktorių P. Grigaitį.

Pasakysime: "Naujienų" "komunizmo aiškintojas" apie komunizmą tiek supranta, kiek degloji apie astronomiją!

JAV POLITIKA IR FIDEL KASTRO

Kanadiečiai "Liaudies Balsu" skaitome:

Kubos premjeras F. Kastro, atsakydamas JAV Raudonajam Kryžiui, pareiškė, kad Kuba nenori pašalpos iš tų, kurie viską daro, kad pakenktų Kubai aprūpinti savo žmones gyvybimo reikmenimis. Kuba, sako jis, nori ne pašalpos, o laisvės prekių tų normaliai su visais. Jei Jungtinės Valstijos nori padėti Kubos žmonėms, tai jos turi panaikinti ekonominę blokadą.

Atsilepdamas į tai, Robert J. McCloskey, valstybės departamentu spaudos atstovas, pareiškė, kad Kubos politika daro negalimumą Jungtinių Valstijoms sumažinti spaudimą prieš Kubos režimą. Girdi, Kastro režimas nedraugiškai nusistatęs linkui Jungtinių Valstijų, jis dedas pastangas nuversti kitas žemyno valdžias, ir t. t.

Bet kaip gi iš tikrųjų yra? Rodos, ne Kuba, o Jungtinės Valstijos tą visą daro. Visoj eilėj Lotynų Amerikos šalių pervešmai įvyko su JAV pagalba. Kas gi, jei ne JAV, buvo užpuolusios Kubą anais metais? Kuboje nėra amerikiečių, kurie mokintųsi nuversti JAV valdžią, tuo tarpu Floridoje mokinais militarinį dalykų amerikiečių palikimo Kubos priešai.

APIE JUDOŠIUS

S. J. Jokubka "Vilnyje" primena:

Nuo neatmenamų laikų turtingosios klasės šliužai skundėsi išdavinėjo ir skundė darbo žmones, skelbiančius tiesos žodį. Bet niekas iš to neišėjo ir neišeis.

Su kiekviena diena artinasi laikas, kai darbo žmogus bus viskuo. Skundikams ir išdavikams per amžius lyds praeikimas, kaip tą apasaltą Judą.

KAIP ŽUVO GEN. V. PAVLOVAS

Dienraštis "Vakarinės Naujienos" (Vilniuje) rašo:

Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos ir pilietinio karo dalyvis generolas majoras Vasilijus Pavlovas žuvo narsiuoju mirtimi Tarybų Lietuvos žemėje Tėvynės karo pradžioje 1941 metų vasarą. Kauno kapinėse ant jo kapo visuomet padėtos gėlių puokštės.

Į Kauną maždaug prieš dvejus metus buvo atvažiavusi didvyrio seserėčaitė Valentina Černyš, gyvenanti Puškino mieste netoli Leningrado. Ji kreipėsi į komjaunimo miesto komitetą, prašydama padėti išaiškinti, kokiomis aplinkybėmis žuvo Vasilijus Pavlovas.

Kauno komjaunuoliai karštai atsilepė į šį prašymą. Ypač didelį aktyvumą parodė vidurinės mokyklos Nr. 4 moksleivės Vida Svetkaitė ir Nijolė Černiauskaitė. Jos nuštatė, kad Vasilijus Pavlovas žuvo prie Kaišiadorių ir buvo

efelleris — didelis demagogas, ir kaip toks liaudžiai pavojingas.

Bet mes manome, kad iki Respublikonų suvažiavimo įvyks, dar ne vienas milijonierius atsisots Rockefellerio konkurentu, siūlydamas savo kandidatūrą. Tarp kapitalistų vyksta niuovynė už riebias vietas.

ten palaidotas slapta nuo hitlerininkų. Tik tai 1950 metais didvyrio palaikiai buvo perkelti į Kauno kapines. Mergaitės pabuvojo ir Kaišiadoryse, kur susitiko su generolo žuvimo liudininkais.

Kartu su tarybiniais kariais jis iki paskutinio momento kovėsi hitlerininkų žiede. Kai aplink Pavlovą visai nebuvo likę gyvų, jis pats iš kulksvaidsio šaudė tol, kol nebuvo sunkiai sužeistas. Nenorėdamas pasiduoti gyvas į priešo rankas, generolas majoras Vasilijus Pavlovas paskutines kulkas paleido į savo krūtinę.

Po mūšio vienas iš Lietuvos valstietis slapta nunešė jo laoną ir palaidojo po obelimi savo sode. Apie visa tai Vida Svetkaitė ir Nijolė Černiauskaitė parašė Pavlovo gimimėms.

KAZIO BINKIO 70-OSIOS GIMIMO METINĖS

Š. m. lapkričio 3 d. sukaiko 70 metų, kai gimė įžymusis lietuvių poetas Kazys Binkis. (Jis mirė karo metu.) Tarybų Lietuvos spauda plačiai paminėjo šią sukaiktį.

Vilniaus "Tiesoje" Juozas Macevičius rašo:

Kaip doras ir sąžiningas menininkas, jis matė ir išreiškė savo kūryboje ir tas buržuazinės Lietuvos ydas, kurios sunkumų ir vargų našta slėgė liaudį. Ir dėl to jis neengė aštrių kritikos žodžių, ne tik savo kūriniuose, bet ir pasisakymuose. "Muziką sukišome į pusę milijardo skolų ir tiek pat išleidome Kauno statybai, idant elitas galėtų parketuose, kilimuose ir kitokioj prabangoj gyventi, — rašė jis 1935 metais. — Baudžiavos metu vidutiniškai šimtas muzikų turėjo išlaikyti vieną pono šeiminą, dabar 300,000 ūkininkų turi visokia prabangą ir turtais aprūpinti 3,000 į ponus išėjusių savo brolių ir seserų." Sielojosi K. Binkis ir mūsų kultūros likimu, karčiai priekaištaudamas buržuazinės Lietuvos vadovams. Tačiau, žinoma, poetas nesuprato ir negalėjo suprasti tikrųjų tų bėdų priežasčių. Todėl jo kritika nelietė buržuazinės santvarkos pagrindų, jis naiviai, pavyzdžiui, "Atžalyne" tikėjo, kad visas šias ydas galima pašalinti mokslo, visuotinio švietimo pagalba.

Kazys Binkis negalėjo ne kelti balso ir prieš fašizmo pavojų. Aistringą fašizmo ir militarizmo pasmerkimą K. Binkis plačiai išvystė savo piešėse "Generalinė repeticija," kuri, nežiūrint kai kurių pacifistinių tendencijų, yra didelis jo žingsnis į priekį tiek poeto kūryboje, tiek jo pasaulėžiūros evoliucijoje.

Sunku čia išsiskaičiuoti ir plačiai išnagrinėti visą K. Binkio kūrybinę veiklą ir jos reikšmę lietuvių literatūrai. Talentingas menininkas paliko ryškius pėdsakus įvairiuose literatūros žanruose. Ir jo geriausioje kūrybos dalyje įsada jaučiame skambantį mūsų gyvenimui, mūsų liaudžiai artimą balsą.

AUKŠTASIS MOKSLAS LENKIOJE

1945—1962 m. laikotarpiu aukštasis mokyklas Lenkijoje baigė daugiau kaip 300 tūkst. žmonių. 1962 m. i pirmąjį aukštųjų mokyklų kursą buvo priimta tiek studentų, kiek 1939 metais mokėsi visose aukštosiose mokyklose kartu paėmus. 1960 metais liaudies ūkyje dirbo 270 tūkst. žmonių su aukštuoju mokslu, o 1980 metais jų bus maždaug 800 tūkst. žmonių.

Iškyla į Kauną

Spalio pabaigoje oras buvo dar labai gražus, nors ir be saulės. Ir mudu su dramaturgu Juozu Chliučku, pasikinkę "Volgą" išvykome į Kauną, aplankyti draugų, pamatyti senąjį miestą prie Nemuno, kur savo laiką daug išgyvent...

Iš pat ryto pasileidome autostrada iš Vilniaus, pro darbsčiąją Vilpkėdę ir pro rūkstancius garuojančius Žemuosius Panerius. Įkorpė į kalną pasileidome Kauno link, o lapuočių miškeliai atrodė liepsnos apimti nuo pašaknių iki pat viršūnių. Klevei, liepos ir drebulės, jau beveik visur nuogi, be lapų; užtat beržai ir ąžuolai degė ir kaito visomis ugnies spalvomis, o galvijų bandos dar pešė žolę, naudojosi vasaros puotų likučiais. Pakely mūrinius namais baltuoja darbininkiškos Grigiskės, o už jų ir savo istorine praeitimi išgarsėję Rykantai.

Beganant akis nuostabiai gražiose rudeniniuose peizažuose, bemačiant priartėjo ir Vievis. Kairėje kelio pusėje kur dar po karo stovėjo tik mažą karčiamėlę, dabar stovėjo puikus mūrinių namas, šviesus restoranas. Dairausi, kurgi čia tie mūsų Elektrėnai. Bet jie gerokai toliau už Vievio. Ir štai kairėje kelio pusėje laukuose iškilę gyvenamųjų mūrinių namų kvartalai, o toli matosi didžiulis ežeras, kurio seniau nebuvo. Šį kartą neturime laiko dairytis naujame mieste, skubame į Kauną.

Dangus trupučiką tarsi ir pragiedrėjo ir mes pasilukame į naujasias Rumšiškes, susimetusias Kauno mūrų pakrantėje. Dailus naujas miestelis išaugęs; daug gražesnis negu pakalnėje buvusiuose smiltynuose. Stovi ir senoji medinė bažnyčia su dar senesnė varpinė. Šie seni pastatai iškopę į kalvą iš jūros dugno ne dėl to, kad jie "šventi," o dėl to, kad jie istoriniai, nes statyti dar Vytauto didžiojo laikais.

Marios ramios, truputį parūkavusios, kažkur į pietus skrenda laukinių žąsų trikampis, o aukščiausiai jas lėktuvas, neria Vilniaus link. Toks mielas gamtos kampelis, kad, rodosi, čia gyventum ir būtum laimingas.

Bet mes susigriebiam, kad mums reikia į Kauną važiuoti ir mūsų "Volga" šokteli pirmyn. Greitai vėl posūkis į Petrašiūnus, o šone pasilieką Palemonas prie Kauno marių. Nebespėjome užsukti į Salomėjos Nėries memorialinį muziejų, kuris stovi prie pat Kauno marių. Mes neilgai trukus pervaziavę Petrašiūnų miestą privaziuojame užtvanką, ir čia sustojame pasižiūrėti žuvų susitelkimo rudeninio neršto metu. Prie užtvankos žiobriai ir laišos knibždė knibžda kaip didžiuliam akvariume. Čia nerietų nė tinklo, užtektų ir kepturės žuvims gaudyti. Bet čia žuvis gaudyti griežtai uždrausta. Tik gaila, kad niekas neršiančių žuvų nepermeta į Kauno marias. Tas darbas bus dirbamas, kai bus iškastas transkontinentinis Cherso-

no-Klaipėdos kanalas, kuris kaip tik eis per Kauno marias. Mariose burbija keli motorlaiviai, bet greitosios valtytės-raketos jau išlisi be darbo marių pakraščiu. Jos

lakstė po marias visą vasarą, o dabar jau laukia naujos vasaros...

Ir mes pervaziavę užtvanką įvažiuojame į Panemunės šilą, kuris gerokai praturtėjęs naujais pastatais, užtat, atrodo, lyg ir miškas praretėjęs. Senasis Panemunės miestelis nebeturi kuo girtis. Viena kita krautuvė, ir viskas. Tiltu per Nemuną pervaziuojame į Šančius, visur matosi dirbą žmonės, kyla naujų fabrikų mūrai. Pagrindinė Šančių magistralė, jungianti šį rajoną su miestu Vinco Kapsuko - Mickevičiaus prospektas pilna judančio transporto, autobusų, pėsčiųjų žmonių. Mes kertame tiesiai į Donelaičio g-vę, į Petro Cvirkos memorialinį muziejų.

Anksčiau buvau galvojęs aplankyti ir Antaną Venclovą, kuris kurį laiką gulėjo Kauno klinikoje, bet Venclova spėjo sutvirtėti ir sugrįžti į Vilnių, į savo nuolatinio gyvenimo vietą — Petro Cvirkos gatvę. Labai apsidžiaugiau pamatęs po kambarius vaikščiojantį Antaną. Jis buvo dar labiau pražilęs, sublogęs, bet akys blizgėjo gyvos, dar gyvenimo godžios kibirkštėlės, ir man atrodė, kad Venclova puikiai atsisaus ir duos dar gerų naujų kūrinių, o dabar išėjo jo rinktinės poezijos rinkinys "Žemė gera."

Pabaigoje noriu pranešti, kad šiuo metu serga ir ligoninėje gydosi Kazys Boruta ir Mykolas Sluckis, kurio naujas romanas "Laipytai ir dangų" gausiai skaitytojų perkami.

Noriu tikėti, kad visi mūsų rašytojai pasveiks, ko aš nuoširdžiai jiems linkiu.

Jonas Šimkus

Mes labai apsidžiaugiamė radę muziejiaus direktorių Karolį Vairą-Račauską, kuris, po sunkios ligos, gražiai atsigavęs ir kupinas kūrybinių minčių. Muziejų jie atidaryta nauja ekspozicija, kuri įrengta ir II aukšte. Labai įdomi. Petro Cvirkos vaikų knygos ekspozicija. Karolis Vairas yra tikrasis ir labai rūpestingas šio muziejiaus kūrėjas, o pats muziejus yra vienas iš pačių geriausių memorialinių muziejų Tarybų Lietuvoje. Jis yra nepaprastai svarbus Kauno ideologiniam gyvenimui. Per metus muziejų aplanko dešimtys tūkstančių žmonių, ypač jaunimo.

Cia pat telefonu aš susisiečiau su rašytoju Putinu Mikolaičiu ir netrukus aš jau vaikščioju gražia Vaizganto gatve Vytauto kalne, kur laikinai savo namų viename kambarėly yra apsigyvenęs mūsų liaudies rašytojas Mikolaitis-Putinas. Prie Nr. 36 vartelių mane pasitiko Putino žmona, labai simpatinga ir visad optimistiškai nusiteikusi moteris. Seniai bebuvau matęs mūsų įžymųjį rašytoją, tad pasimatę apsikabinome ir pasibučiavome. Vilniuje vaikštė gandai apie sunkią Putino ligą, bet štai jis stovėjo ir šypsojosi. Kuklus kambariukas, pilnas knygų, radijo aparatas prie lovos.

— Klausiu, kaip jaučiuosi? — mano klausimą atsako Putinas. — Dabar jau neblogai, sunkumai, atrodo, praėjo, bet prieš kurį laiką buvo sunkoka, kai greitoji pagalba mane atvežė iš Kačerginės kurorto, kur vasarąjom, į Kauno klinikas. Geri ir rūpestingi klinikų gydytojai padėjo man nugalėti kronišką mano vidurių ligą ir dabar labai gerai rūpinasi. Tas gydymasis ir priežiūra mane ir prie Kauno riša, o į Vilnių tikiuosi atsikelti tik po Spalio švenčių. O, be to, čia labai ir ramu, gatvė reitai tepravažiuoja sunkvežimai.

2 p.—Laisvė (Liberty)—Antr., lapkričio (Nov.). 12, 1963

mis, tik kontaktas su centru čia gerokai apsilpęs... Kai sustiprėsiu daugiau, tęsiu savo "Sukilėlių" rašymą. Labai noriu kūrinių pabaigti visiškai. Gimsta ir naujos idėjos...

Ir nepamaciau, kaip prabėgo dvi valandos. Artėjo vakaras, reikėjo pagalvoti ir apie važiavimą atgal į Vilnių. O mano bičiulis Juozas Chliučkas vykdė organizacinį darbą: reikėjo suorganizuoti sąlygas jaunųjų rašytojų seminarui Kaune, kuris įvyks lapkričio mėnesį.

Džiaugiausi žiūrėdamas į prospektą pilną judančio transporto, autobusų, pėsčiųjų žmonių. Mes kertame tiesiai į Donelaičio g-vę, į Petro Cvirkos memorialinį muziejų.

Anksčiau buvau galvojęs aplankyti ir Antaną Venclovą, kuris kurį laiką gulėjo Kauno klinikoje, bet Venclova spėjo sutvirtėti ir sugrįžti į Vilnių, į savo nuolatinio gyvenimo vietą — Petro Cvirkos gatvę. Labai apsidžiaugiau pamatęs po kambarius vaikščiojantį Antaną. Jis buvo dar labiau pražilęs, sublogęs, bet akys blizgėjo gyvos, dar gyvenimo godžios kibirkštėlės, ir man atrodė, kad Venclova puikiai atsisaus ir duos dar gerų naujų kūrinių, o dabar išėjo jo rinktinės poezijos rinkinys "Žemė gera."

Pabaigoje noriu pranešti, kad šiuo metu serga ir ligoninėje gydosi Kazys Boruta ir Mykolas Sluckis, kurio naujas romanas "Laipytai ir dangų" gausiai skaitytojų perkami.

Noriu tikėti, kad visi mūsų rašytojai pasveiks, ko aš nuoširdžiai jiems linkiu.

Jonas Šimkus

Vilnius

DAR VIENAS ATOMINIS SUBMARINAS

Groton, Conn. — Čionai į vandenį nuleistas atominis submarinas "Ulysses S. Grant". Tai jau dvidešimtas penktas Jungtinių Valstijų atominis submarinas, kuris iš po vandens gali šaudyti atominėmis raketomis. Jo pastatymui ir įrengimui išleista virš šimto milijonų dolerių.

Vladas Bauževičius

Šių metų lapkričio 7-ąją sukaikta 30 metų, kai Brazilijoje, San Paulo priemiestyje Vila Prudentėje, kabindamas ant auktos įtampos elektros laidų raudonąją vėliavą Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 16-ųjų metinių garbei, didvyriškai žuvo šis drąsus lietuvis komjaunuolis.

Brazilų tauta, kovojanti už savo šalies šviesią ateitį, nepamirš Vlado žygdarbio. Bauževičiaus vardą taip pat visad šlovins ir Tarybų Lietuvos darbo žmonės, ir pažangieji mūsų emigrantai.

J. GRIGISKIS

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Nurodo, kaip pažinti ir kovoti ultra-dešiniuosius

Neseniai įvykusi krikščionių bažnyčių (Disciples of Christ) konvencija išleido savo pareiškimą, kuriame nurodo, kaip ultra-dešiniuosius (fašistinius) elementus pažinti ir prieš juos kovoti.

Konvencija primena savo dviem milijonams narių, kad ultra-dešinieji apsaukia visus, kurie su jais nesutinka, komunistais, pro-komunistais, komunistų sekėjais ir kad jie sudaro visapasaulinį komunistinį suokalbį; aiškina, kad visas negeroves pasaulyje pagimdo žydai, katalikai ir negrai; remia visokią rasinę diskriminaciją; apsaukia komunistinėmis ta šaknyčias, kurios su jais nesutinka; aiškina, kad tik jų ekonominė filosofija yra krikščioniška.

Konvencijos pareiškimas kviečia savo sekėjus kovoti prieš ultra-dešiniuosius elementus visur, kur tik juos tenka susitikti.

Nacionalinė taryba, vykdoma konvencijos nutarimus, pasiuntė rezoliuciją prez. Kenedžiui, generaliniam prokurorui Robertui Kenedžiui, raginant juos neshvelinti civilinių teisių biliaus, nes jo sušvelninimas kaip tik pasitarnautų civilinių teisių priešams, ultra-dešiniams rasistams, rasinę diskriminaciją ginantiems.

Panašią rezoliuciją priėmė ir kita krikščionių sekte, kalbanti 40,000,000 sekėjų vardu. Ji taipgi kritikuoja Kenedžio administraciją už pasimojimą švelninti savo civilinių teisių bilį.

Darbo savaitė Tarybų Sąjungoje ir Amerikoje

Tarybų Sąjungos profesionalių sąjungų suvažiavime Maskvoje sekretorius L. Solovjevas raportavo apie darbo savaitę.

Šiuo metu visoje Tarybų Sąjungoje darbo savaitė sutrumpinta iki 39 valandų ir 24 minučių. Kitais metais planuojama dar daugiau sutrumpinti. Septynerių metų planui baigiantis 1965 bus pereita į šešių valandų darbo dieną.

Kasyklų ir kitų sunkiosios pramonės šakų darbininkai ir dabar tedirba 36 valandas savaitėje. Ateityje ir jiems darbo savaitė bus trumpinama.

Trumpinant darbo savaitę kasyklų darbininkams pakeltos algos 26 proc., plieno darbininkams—14 proc., kitiems metalo darbininkams—12 proc.

Dabar Tarybų Sąjungos profesinės sąjungos (darbo unijos) turi apie 68 milijonus narių. Virš 23 milijonai darbininkų yra gavę premijas už geriausius atsižymėjimus savo darbe. Darbo unijos turi mokyklas, kuriose kasmet mokosi amatų virš 5 milijonai darbininkų.

O kaip pas mus, Jungtinėse Valstijose, su darbo savaitė? Šiuo metu palai-koma 40 val. darbo savaitė, bet daugelis darbininkų dirba ir dar ilgiau, nepaisant to, kad čia yra virš 5 milijonai bedarbių. Unijos reikalauja sutrumpinti darbo savaitę iki 35 val., bet vyriausybė palaiko darbdavių pusę, priešinasi trum্পinti darbo savaitę. Unijos te-turi tik apie 17 milijonų

narių, tai jų balsas tebėra nenusveriantis.

Matome, kaip Tarybų Sąjunga laipsniškai mus pasiveja ir pralenkia.

Šilta ir lietinga žiema Argentinoje

J. Baltušninkas iš Buenos Aires rašo mums:

Iš spaudos ir laiškų matyti, kad pas jus Jungtinėse Valstijose buvo šilta ir sausa vasara. Panašiai ir Lietuvoje. O pas mus tuo metu buvo šalta ir lietinga žiema. Nepaprasta drėgmė po 95 ir 99 laipsnius buvo beveik visą laiką, lietaus gavome beveik po porą sykių savaitėje.

Rugpjūčio 27-28 dienomis buvo nepaprastas lietus, kuris apsmė žemesnes vietas ir daug nuostolių žmonėms padarė. Gatvės buvo taip patvinsios, kad žmonės reikėjo valtimis išvežti, ypač vaikus, moteris ir senukus. Tiltai ant upelių buvo apsemti, kamai buvo apsemti iki langų ir aukščiau. Patalinės žmonės vilko ant stogų. Biednuomenė daugiausia nukentėjo.

Sunkus žiemos oras ir mus palietė. Mūsų sveikata pradėjo šlubuoti. Žmona sirginėja, o ir man daktaras patarė saugoti sveikatą.

Revoliucija tikrai įvyks, sako kunigas

Venezuelos kunigas kapucinas Julio Amaya, vieno laikraščio kolumnistas, neseniai savo kolumnoje įrašė šiuos žodžius:

“Mes jaunieji kunigai kalbame apie revoliuciją. Turčiai bijo to žodžio. Bet revoliucija įvyks, be mūsų ar su mumis. Jeigu ji bus be mūsų, tai bus prieš mus—marksistinę.”

Marksistinės revoliucijos bijo turčiai ir kunigai. Todėl jaunųjų kunigų grupė, kapucino Amaya vadovybėje, darbuojasi tarp biednuomenės, kad ją sulaikytų nuo marksistinio judėjimo. Bet vargu jiems tai pavyks.

Kaip automatija veikia

Federalinis J. V. Darbo departamentas savo raporte nužymi, kad su 1970 metais automatija bus išmetus iš darbo apie 22 milijonus darbininkų.

“Ne visi išmestieji paliks be darbo, — teigia sociologas Donald Williams, —bet su mažu išsilavinimu ir su gabumu darbininkai bus paleisti, nes jie dirba paprasčiausius darbus, kuriuos robotai perims.”

Automatija gamyboje vyksta kasdien, išmesdama į bedarbių eiles vis didesnį darbininkų skaičių. Todėl būtina reikalingas darbo savaitės trumpinimas.

LENKIOJE AUTO GAMYBA

Lenkijoje veikia šešios automobilių gamyklos. Sunkvežimius gamina Starachovicių ir Liublino gamyklos, autobusus — Nysos, Sanoko ir Elčės gamyklos, lengvieji automobiliai “Varšava” ir “Sirena” gaminami sosti-nėje.

Praeitais metais automobilių pramonė pagamino 38,5 tūkst. sunkvežimių ir lengvųjų mašinų. Dabar Lenkijos liaudies ūkyje yra 270 tūkst. automobilių, jų tarpe daugiau kaip 130 tūkst. lengvųjų.

Didvyriškų kovų rekordas

Mano rankas pasiekė Vilniaus Valstybinės politinės ir mokslinės literatūros leidyklos šiemet išleista labai stambi, beveik tūkstančio puslapių, knyga. Tai “Lietuvos Komunistų partijos atsišaukimų” IV tomas. Dokumentų rinkinį paruošė Partijos istorijos instituto vyriausia mokslinė bendradarbė S. Misevičienė. Redakcinė komisija: V. Brazaitytė, S. Misevičienė ir R. Šarmaitis.

Įvade bei Pratarėje sakoma:

“LKP atsišaukimų IV tome spausdinami Lietuvos Komunistų partijos ir jos vadovaujamų organizacijų bei susivienijimų atsišaukimai, išleisti 1935-1940 metų laikotarpiu. Šiame rinkinyje taip pat spausdinami Komunistų Internacionalo ir Komunistinio Jaunimo Internacionalo atsišaukimai, kuriuose daugiau ar mažiau paličiami politinio Lietuvos gyvenimo ir Lietuvos darbo žmonių revoliuciniam judėjimui betarpiškai aktualūs klausimai.”

Taigi, rinkinyje telpa domės ūkyje auga. JAV statistikos organų apskaičiavimu, fermų skaičius šalyje 1963 m. pabaigoje sudaręs 3,58 milijono, palyginus su 3,69 mln. 1962 metais.

Olandijos spaudos duomenimis, nuo 1958 m. Vakarų Europoje sukurtos 1874 amerikiečių įmonės, kurių dauguma atidarytos EEB šalyse. Bendroji JAV koncernų įdėjimų “šešiukės” šalyse suma sudarė 4,5 milijardo dolerių.

Prancūzijoje, remiantis kas ketvirtį vykdoma apklausa, darbo savaitė 1962 m. spalio 1 d. sudarė 47,1 val. (palyginus su 46,8 val. 1962 balandžio 1 d.). Į šią apklausą buvo įtraukta 30 tūkst. įmonių su ne mažiau kaip 10 darbininkų, t. y. darbininkų skaičius sudarė 4,2 milijono žmonių. Ištyrus apklausos rezultatus, nustatyta, kad 62 procentų darbininkų darbo savaitė viršijo 47 val., 34,7 % — sudarė 48 val., 13,3 % nuo 49 iki 52 val., o 12,2 % — 53 ir daugiau val. per savaitę.

Jungtinių Valstijų avalynės fabrikantai labai susirūpinę didėjančiu avalynės importu iš Vakarų Europos. Avalynės importas 1955 — 1962 m. laikotarpiu padidėjo beveik 7 kartus. 1962 metais JAV importavo daugiau kaip 55 milijonus porų avalynės, kas sudarė apie 8,9 % vietinės gamybos, kuri siekia 619 milijonų porų. Per tą patį laikotarpį avalynės importas iš JAV sumažėjo 38 proc.

Brazilijos vyriausybė siekdama sumažinti kavos gamybos “pervirši”, moka fermeriams už kavos medelių sunaikinimą. Per pastaruosius 12 mėnesių Brazilijoje sunaikinta 450 milijonų kavos medelių. Vyriausybės programa numato sunaikinti 2 milijardus kavos medelių iš esamų Brazilijoje 4,3 milijardo.

Japonijoje š. m. birželio mėn. subankrutavo 140 bendrovių, kurių įsiskolinimas siekė daugiau kaip 14 milijardų jenų. Daugiausia bankrotų buvo metalurgijos, tekstilės ir chemijos pramonės šakose.

Paryžius. — Prancūzijoje gresia transporto ir kitų darbininkų streikas.

Lietuvos sūnus ir dukras, kurie taip pasiryžusiai ir pasiaukojančiai nešė aukštai iškėlę kovos vėliavą, kokį garbingą vaidmenį jie suvaidino nuvertime Smetonos diktatūros ir išlaisvini-me mūsų senosios tėvynės! Būdami atskirti plačiu vandenynu, atsimenu, kartais pamanydavome, kad ten toli Lietuvoje tik naktis, tik tamsa, kad ten mūsų draugai iš tikrųjų, kaip didžiūdavoši Smetonos agentai, yra sulikviduoti ir fašizmas turi savo šaknis giliai sule-dęs į letuvių tautos kūną. Betgi taip nebūta. Ir šitas istorinių dokumentų rinkinys tai ryškiausiai pavaizduoja. Nuolatos ėjo, virė kovos be pertraukos ir be persto-vo. Joms gi didvyriškai vadovavo Lietuvos Komunistų partija.

A. B. Salietis

JAV, Brazilijoje, Prancūzijoje ir Japonijoje

Koncentracija JAV žemės ūkyje auga. JAV statistikos organų apskaičiavimu, fermų skaičius šalyje 1963 m. pabaigoje sudaręs 3,58 milijono, palyginus su 3,69 mln. 1962 metais.

Olandijos spaudos duomenimis, nuo 1958 m. Vakarų Europoje sukurtos 1874 amerikiečių įmonės, kurių dauguma atidarytos EEB šalyse. Bendroji JAV koncernų įdėjimų “šešiukės” šalyse suma sudarė 4,5 milijardo dolerių.

Prancūzijoje, remiantis kas ketvirtį vykdoma apklausa, darbo savaitė 1962 m. spalio 1 d. sudarė 47,1 val. (palyginus su 46,8 val. 1962 balandžio 1 d.). Į šią apklausą buvo įtraukta 30 tūkst. įmonių su ne mažiau kaip 10 darbininkų, t. y. darbininkų skaičius sudarė 4,2 milijono žmonių. Ištyrus apklausos rezultatus, nustatyta, kad 62 procentų darbininkų darbo savaitė viršijo 47 val., 34,7 % — sudarė 48 val., 13,3 % nuo 49 iki 52 val., o 12,2 % — 53 ir daugiau val. per savaitę.

Jungtinių Valstijų avalynės fabrikantai labai susirūpinę didėjančiu avalynės importu iš Vakarų Europos. Avalynės importas 1955 — 1962 m. laikotarpiu padidėjo beveik 7 kartus. 1962 metais JAV importavo daugiau kaip 55 milijonus porų avalynės, kas sudarė apie 8,9 % vietinės gamybos, kuri siekia 619 milijonų porų. Per tą patį laikotarpį avalynės importas iš JAV sumažėjo 38 proc.

Brazilijos vyriausybė siekdama sumažinti kavos gamybos “pervirši”, moka fermeriams už kavos medelių sunaikinimą. Per pastaruosius 12 mėnesių Brazilijoje sunaikinta 450 milijonų kavos medelių. Vyriausybės programa numato sunaikinti 2 milijardus kavos medelių iš esamų Brazilijoje 4,3 milijardo.

Japonijoje š. m. birželio mėn. subankrutavo 140 bendrovių, kurių įsiskolinimas siekė daugiau kaip 14 milijardų jenų. Daugiausia bankrotų buvo metalurgijos, tekstilės ir chemijos pramonės šakose.

Paryžius. — Prancūzijoje gresia transporto ir kitų darbininkų streikas.

BROLIAI

Tai buvo 1943 metų vidurvasarį. Naktį Vaiguvas kaimo valstietį Joną Morkūną pažadino tylus beldi-mas į langą.

— Kas ten? — paklausė Morkūnas.

— Sovj., — pasigirdo tylus rusiškas balsas.

Valstietis atidarė duris ir išvydo žmogų suplėsyta kario palaidine.

... Kuopa, kurioje kovėsi leitenantas Aleksandras Zinciukas, ties Vitebsku apsupo stambus fašistų dalinys. Sunkiame mūšyje Aleksandras buvo sužeistas ir neteko sąmonės. Kai jis atmerkė akis, pirmiausia išvydo žalsvas vokiečių darbininkų uniformas. “Nelaisvė,” — skausmas nudiegė širdį.

Aleksandrą atvežė į Kauno IX fortą. Pro spygliuotą vielą jis matydavo melyną dangų, aukštai skraidančius paukščius ir labai ilgėjosi laisvės. “Bėgti, bėgti, bėgti,” — ši mintis nuolat nedavė ramybės. Kartą ji pasiuntė vežti karučiais į kažkokį sandėlį užmiestyje nužudyti žmonių drabužius. Kai sargybiniai nuėjo atidaryti vartų, Aleksandras šoko į krūmokšniais apaugusią daubą ir pasileido bėgti. Štai ir miškas. Tris dienas ir naktis, kankinamas alkio ir žaizdų, Aleksandras ėjo Nemuno pakrantėmis. Pagaliau jis ryžosi ieškoti prieglobsčio pamiškėje stoviočioje trobelėje.

... — Svoj. Ir aš svoj, — pusiau rusiškai, pusiau lietuviškai tarė Morkūnas ir padavė vėlyvam svečiui ašotį su šviežiu pienu.

Taip prasidėjo jų draugystė. Nelengva ji buvo. Aleksandrui Zinciukui atsivėrė žaizdos, jis vėl neteko sąmonės, klidėjo. Reikėjo medicinos pagalbos. Ir Morkūnas, rizikuodamas savo gyvybe, varstydavo Kaišiadorių, Kauno vaistinių, pažįstamų gydytojų duris. Tarybinį karį atsitiktinai pastebėjo vienas kaimo buože ir pranešė gestapai. Bet Morkūnas supasėjo įrengti miške slėptuvę. Gestapininkai kiekvieną savaitę darydavo kratas ir, nieko neradę, iš pykčio visada sumušdavo Morkūną.

Bėgo laikas, Aleksandras Zinciukas pasveiko. Ir kai Vaiguvą išvadavo Tarybinė Armija, jis vėl paėmė į rankas ginklą. “Ačiū už gyvybę,” — bučiavo damas Morkūną, kalbėjo Aleksandras.

Nenutrūko jų draugystė ir po pergalės. Vinicos srities žemėninko rajono Lopatinų kaimo mokytojas Zinciukas-kelis kartus svečiavosi Lietuvoje, o Morkūnas su šeima viešėjo Ukrainoje.

... Laiškanešys iteikė Jonui Morkūnui didelį voka. Jame — keli šimtai Aleksandro Zinciuko ranka parašytų lapų. Visą paaiškinimą pirmasis lapas: “Jau daug metų man nedavė ramybės mintis parašyti knygą apie tave, mano išgelbėtoją, apie tavo draugus ir pagalbininkus — taurios sielos pane munės valstiečius. Savo sumanymą aš įvykdžiau. Siunčiu knygos rankraštį,” “Broliai”—taip papratsai, bet kartu giliai ir prasmingai pavadinso savo jaudinančią knygą Aleksandras Zinciukas.

J. Raudeliūnas

Kaišiadorių rajonas

Šen ir ten pasidairius

Bedalį darbininką visokie sukčiai išnaudoja. Filadelfijoje neseniai buvo susekta privatiška darbų pardavinėjimo agentūra ieškantiems darbo bedarbiams. Agentas pardavinėdavo darbus įvairiomis kainomis, pradedant nuo 2 iki 5 dolerių, o kartais ir brangiau, pagal darbo gerumą ir užmokesčio aukštumą. Prie to, agentas visuomet išsiderėdavo 10% iš darbininko uždarbio per mėnesį laiko arba ilgiau. Bet nė vienas darbininkas, nusipirkęs darbą, ilgiau neįsidirbdavo kaip mėnesį arba du; vis tapdavo atleistas, o į jo vietą agentas tuojau siųsdavo kitą, naują darbininką. Kaip žinoma, mieste bedarbių yra visuo-met didelis skaičius. Sukčiams, raketieriams tikra rugiapiūtė.

Apgavikai areštuoti.

Kas pirmiausia mūsų šalyje parenka kandidatus svarbesnėms šalies vyriausybės urėdams?

Valdančioji klasė savo melaginga propaganda dažnai mums giriasi, būk patys žmonės pasirenka kandidatus — patys nominuoja ir slaptu balsavimu išrenka vyriausybę.

Bet kiekvienas sąmoningas amerikietis žino, kad taip nėra. Mums kandidatus į šalies vyriausybę parenka stambiaji bankieriai ir fabrikantai kur nors suruoštoje puotoje. Tie aukso karaliai puotose išperi būsimiems rinkimams kandidatus, o jūs, piliečiai, slap-tai balsuokite už juos. Nors jie visi vienodi, parinkti tarnauti turtingųjų klasei, o kai turčiai užsimano gauti didžiumą balsų, tuomet jie atriša aukso maišus ir suvaidina “demokratinį” rinkimų vodevilį.

Pastaruoju laiku “veiknių” liežuviai užkliuvo už Tarybų Lietuvos statybos. Girdi, Lietuvos vyriausybė po karo nesugebėjo atstatyti Lietuvą.

Veltui jūs, Lietuvos kvilingai, kvaršinate savo atbukusias galvas! Lietuvos liaudis sparčiai progresuoja statyboje — ne vien tik gyvenamųjų namų, bet mokyklų, fabrikų ir kultūrinių įstaigų. O kad yra kokių trūkumų, tai tas natūralu. JAV-ose karo frontų nebuvimo, o gyvenamųjų namų, mokyklų ir ktokių pastatų trūksta. Kodėl jūs, išgamos, nę žodeliui neprisitariaite apie savo bičiulius banditus, kurie per kelerius metus niokojo šalį?

Aš manau, kad pasaulyje nėra kitos tokios šalies, kaip JAV, kur visokie religinio kulto garbintojai taip

bruktų žmonėms į galvas jų įsivaizduotą Jehovą. Tie žmonių aklintojai suranda priemonių, kuriomis priverčia garbinti Jehovą net ir išsilaivinusius iš religinių prietarų asmenis. Pav., daugeliui iš laisvamanų dažnai tenka dalyvauti savo artimųjų laidotuviuose su religinėmis apeigomis, su-tuoktuviuose ir gimtuviuose, teismuose ant biblijos ranką uždėti. Mokyklose — ar kas nori ar nenori — mokytojas iš biblijos skaito maldas, ir taip mulkina liaudį tamos skleidėjai, prisidengdami burtais. Kalifornijos mieste Los Angeles civilinių teisių gynimo advokatas A. L. Wirin patiekė teismui reikalavimą, kad būtų išbrauktas dievo vardas iš pareiškimo savo šaliai ištikimybės — “I pledge allegiance.” Seniau čia nebuvo dievo vardo; fanatikai įterpė dievą neseniai.

Pregresas

KEISTAS VANDUO NORVEGIJOJE

Overtano ežero dugne netoli (Oslo) Norvegijoje mokslininkai atrado olą su vandeniui, kuriame nėra du-jinio deguonies. Radioaktyviais metodais pavyko nustatyti, kad šio vandens “amžius” siekia 7-8 tūkst. metų. Matyti, vanduo išli-ko nuo ledynų epochos.

Pasirodė, kad vanduo, kuriame nėra deguonies, yra puiki konservavimo priemonė. Jame buvo gerai išsilaikę gyvūnų, žuvų ir augalų likučiai, turintieji tūkstančius metų. Norvegų mokslininkų nuomone, vanduo, neturintis deguonies, gali būti panaudotas maisto produktams konservuoti.

KAI KRINTA LAPAI

Pažvelk į mišką, upės slaitą, — Koks lapų derinys puikus, Kai juos nuspalvina

gan greitai Ruduo, atėjęs per laukus!..

Nukloja jis dirvas derlingas Kasmet voratinkliais žilais... Saulutė slepiasi lyg aptingus Po debesėlių patalais.

Jinai nutolsta, nukeliauja Kitus pradžiugint spinduliais, O kai sugrįžta —

džiaugsmą naują Dainuoja lapais vėl žaliais...

Bet ir ruduo mus džiugint gali Savo grožiu, turtingumu! Juk jis kasmet mums

neša Spalį, Kad būtų dirbt, gyvent ramu!..

Galės sau siausti vėjai, lietūs —

Jie mums tiktai padėt galės Skaisčių dienų labiau ilgėtis, Pirmos pavasario gėlės!

E. Drėgva “Lietuvos pionierius”

Ieva Mizarienė su respublikinio taikos gynimo komiteto nariais — operos soliste Marija Aleškevičiute (kairėje) ir poetu Teofilu Tilvyčiu.

Katalikų bažnyčios ekspansija i Pabaltijį ir Rytų Europą

1. Katalikų bažnyčios organizacijos išaugimas

Katalikų bažnyčios organizacijos šaknys išaugo iš pirmajame mūsų eros amžiuje Romos valstybėje užsimezgusių krikščioniškųjų bendruomenių, kuriose koncentravosi bėgėlių vergų, kaimo ir miesto varguomenės protestas prieš viešpatavusį išnaudojimą, engimą ir žiaurus persekiojimus. Pralaimėjus dažiems vergų sukilimams prieš pavergėjus, ypač didžiajam Spartako vadovaujamam vergų sukilimui (I a. pr. m. e.), varguomenės padėtis Romos imperijoje dar labiau pasunkėjo, o išsivadavimo perspektyvos dar labiau sužlugdo. Tokiomis aplinkybėmis engiamųjų masėse išsivystė judėjimai, skelbiantys, kad iš visų šios žemės vergų ir kančių bus išsivysčiusi „anane pasaulys“. Šis judėjimas, tapęs skriaudžiamųjų ir engiamųjų religija, skelbė nuolankumą ir susitaikymą su žiauria gyvenimo tikrove šioje žemėje ir pažadus, kad bus „atlyginta“ už visa tai pomirtiniame gyvenime, gana greit išplito tarp Romos imperijos engiamųjų masių.

Pirmųjų amžių krikščioniškosios bendruomenės, vadovaujamos „presbiterių“ (vyresniųjų) ir „vyskupų“ (graikiškai episkopos — prižiūrėtojas, prievaizda), neturėjo vieningos „išsivysčiusios“ „anane pasaulys“ ideologijos ir sudarė tartum atskiras sekas su labai skirtingomis ir labai neaiškiomis pažiūromis; joms visoms buvo bendra neigiama pažiūra į esamąją santvarką. Šią pirmųjų amžių krikščioniškosios ypatybę ryškiai apibūdė K. Marksas, pažymėdamas, kad krikščionybė savo pradžios amžiais „apvaldė masės įvairių sektų forma ir dar daugiau viena kitai prieštaraujančiomis individualinėmis pažiūromis, kurių vienos buvo aiškesnės, kitos daugiau supainiotos, ir šios pastarosios sudarė didžiausią daugumą; betgi jos visos buvo opozicinės viešpatuojančiosios santvarkos atžvilgiu.

Krikščionybė plintant, į jos eiles ėmė stoti ir turtingesniųjų gyventojų sluoksnių žmonės, stengdamiesi išugdyti savo įtaką krikščionių bendruomenėse. Buvę tų bendruomenių priešakyje „presbiteriai“ (vyresnieji), ypač „vyskupai“, ilgai niekį vis didesnę reikšmę, gavo teisės tvarkyti bendruomenių turtą bei visą jų vidinę gyvenimą ir pagaliau tapo vieninteliais bendruomenių valdovais. Apie II amžiaus pabaigą bendruomenėse visiškai įsigalėjo vyskupų valdžia. Vyskupai dėjęsi vieninteliais „dievo valios“ aiškintojais, jie sakė esą apaštaly—mitologinio Kristaus mitologinių mokinių—ipėdiniai. Vyskupų pareigybės vis labiau įsitvirtino turtingųjų klasių atstovai. Taip besivystančią ir augančią krikščionybę IV a. pradžioje imperatorius Konstantinas pripažino oficialia valstybine religija.

Iš pradžių visi krikščioniškųjų bendruomenininkai vadino „papomis“ (pomenių vyskupai buvo vieno dievo, visus juos piežiais), t. y. „tėvais“. Krikščionybė tapus Romos imperijos valstybine religija, ypač ėmė augti Romos vyskupų reikšmė. Šie vyskupai pasidarė didžiausi imperatoriaus rėmėjai, imperatoriai dažnai juos apdovanojo žemėmis ir kitais turtais; jie tapo vergvaldžiais, labai turtingais žmonėmis ir išvystė platų veikimą, siekdami įgyti pirmajam vietą tarp kitų vyskupų. Naudojamiesi įvairiomis istorinio gyvenimo aplinkybėmis, Romos, o paskui ir Konstantinopolio imperatorių palaikomi, laviruodami tarp imperatorių valdžios ir V amžiuje i Romos imperiją įsiveržusių germanų, atkakliai kovodami su savo konkurentais, Romos vyskupai įgij opimaujančios padėties tarp kitų vyskupų pripažinimą, ir nuo V a. jau tik jie vieni vadinami „papomis“ (vyskupais).

Romos vyskupai, siekdami įtvirtinti savo padėtį, sutelkti apie save vis gausingesnes rėmėjų eiles, kūrė naujas legendas. Pradėta skelbti, kad Romos vyskupai esą apaštalo Petro ipėdiniai Romoje, o Petro visos bažnyčios galva paskyręs pats Kristus. Šitai teiginiai paremti Romos vyskupų aplinkoje buvo sudaromi melagingi dokumentai, turėję tikslą „įrodyti“, kad pasakiskasis Petras, esą, buvęs „apaštalo kunigaikščiu“ ir Romos vyskupu, o popiežiai esą jo ipėdiniai.

Įtvirtinę savo pirmumą ir valdžią tikybiniuose reikaluose, Romos popiežiai ėmė aktyviai rūpintis įsigyti pasaulietinę valdžią ir daugeliu atvejų reikė pretenzijas, kad jų valdžia būtų pripažinta aukštesne už pasaulietinių valdovų valdžią. Kai VI a. Italijos dalyje įsigalėjo langobardai, Romos popiežiai aktyviai dalyvavo politiniuose ginčuose ir kovose tarp langobardų ir Rytų imperijos valdovų, palaikydami čia vienus, čia kitus, ir tuo laiku, K. Markso žodžiais tariant, prasidėjo „popiežių, kaip politinės jėgos“ iškilimas.

VIII a. Romos popiežius palaikė ir palaikino Pipino Trumpojo paskelbimą frankų karaliumi, nuvertus Merovinkų dinastiją. Už

tai karalius Pipinas Trumpasis, atidavęs popiežiui Romos sritį ir eilę miestų su apylinkėmis šiaurinėje Italijos dalyje. Pipino ipėdiniai—Karolis Didysis ir kt.—dar padidino popiežiaus teritorijas, perdudodami jam Korsiką, Sardiniją, Siciliją ir kitas žemes. Tuo būdu nuo 756 m. radosi popiežiaus valstybė, bažnytinė valstybė, ir popiežius „pradėjo elgtis kaip pasaulietinis kunigaikštis.

Vėliau—IX, X, XI amžiais—Romos popiežiai nuolat rungėsi su pasaulietiniais valdovais dėl valdžios, dažnai patys būdami įvairių feodalų ir feodalinių valdovų žaidimo objektu. Pavyzdžiui, nuo IX a. paskutinių dešimtmečių iki X a. vidurio Romos feodalai keitinę popiežius vienus kitais, vienus nuversdami, kitus iškeldami. Dažnai būsimieji popiežiai, pavyzdžiui Jonas X, Jonas XI, dalyvavo organizuojant jų pirmąjį nužudymus, kad paskui užimtų jų vietą. Per tą laiką popiežiai išsilaikė savo sote vidutiniškai ne daugiau kaip po 2-3 metus.

Popiežių sosto ir pačių popiežių palaidumas tais metais pasiekė tokį laipsnį, jog čia pasitaikydavo tiesiog nežmoniškausių iškrypimų pavyzdžių, tiesą būdingi, kad ir įvairiais atspalviais, katalikų bažnyčios organizacijai. Antai, apie IX a. vidurį popiežiumi buvo moteris, popiežavusi Jono VII vardu. Jonas XII buvo paskelbtas popiežiumi, būdamas aštuoniolikos metų (956-963); jis popiežiaus rūmus paverė tikru ištvirkimo ir spekuliacijos lizdu, kur įsventimai ir vyskopus ir kiti tolygūs veiksmai tebuvo daromi tik už pinigų; tokiomis aplinkybėmis vyskupu buvo įšventas vienas dešimties metų berniukas.

Nuo X a. antrosios pusės popiežių skyrimas ir šalinimas daugeliu atvejų priklausė nuo Vokietijos imperatorių, kurių pirmąjį, karalių Otoną I, popiežius Jonas XII pasikvietė į pagalbą prieš Romos feodalus ir 962 m. vainikavo imperatoriaus vainiku. Tuo būdu, Vokietijos imperatorių iškilimas ir jų agresyvių putolinių pradžia buvo susijusi su Romos popiežių veikimu. Tuo metu popiežiaus sosto tėvo grafo pastangomis buvo atsidūręs aštuoniolikametis Benediktas IX. Popiežiaus sosta jis pardavė Grigaliui VI, vėliau vėl save paskelbė popiežiumi, kol imperatorius Henrikas III, 1046 m. atvykęs į Romą, pašalinio jau tris tuomet buvusius popiežius ir popiežiumi išrinkdino savo statytinį Klemenšą II.

Toliau katalikų bažnyčios organizacija vystėsi priklausomai nuo VIII a. susidariusios popiežiaus valstybės. Ir savotiška, intrigomis bei piniginėmis spekuliacijoms apipinta kova dėl popiežių sosto bei dėl atskirų vyskupų pozicijų, ir visa katalikų bažnyčios organizacija iš esmės neturėjo jokių vidinių ryšių su religiniais tikinčiųjų reikalais, o žmonių religinius jausmus bei religinius prietarus panaudojo, tik siekdama pavergti juos materialiniu bei moraliniu atžvilgiu.

Susidariusi popiežiaus valstybė ne tik paastrino įvairių feodalinių magnatų statytinių intrigas, siekiant popiežiaus sosto, bet ir popiežius įtraukė į grumtynes dėl teritorijų su kitais feodaliniais valdovais. Būtent varžybos dėl teritorijų pietinėje Italijos dalyje sukėlė konfliktą tarp Romos popiežiaus, iš vienos pusės, ir Bizantijos imperatoriaus bei Konstantinopolio patriarcho, iš kitos. Tas konfliktas baigėsi vakarų ir rytų bažnyčių atsiskyrimu. 1054 m. popiežius Leonas IX per savo atstovus (legatus) iškeikė ir atskyrė nuo bažnyčios Konstantinopolio patriarchą ir jo šalininkus, o Bizantijos imperatoriaus sušauktas bažnytinis susirinkimas iškeikė popiežiaus pasiuntinius bei popiežių, paskelbė juos eretikais ir paskelbė rytų bažnyčios atsiskyrimą nuo vakarų bažnyčios.

Nuo to laiko vakarų ir rytų bažnyčios vystėsi visiškai atskirai, viena su kita kovodamos įvairiais frontais ir rūpindamosi plėsti savo įtakos ribas. Ilgainiui vakarų bažnyčiai prigijo „katalikų“, „Romos katalikų“ vardas, o rytų bažnyčiai — „ortodoksų“, „pravoslavų“ vardas.

Krikščionybė, vergovės santvarkos krizės amžiais skelbusi vergovę „dievo bausme už nuodėmes“ ir kiekvieną pasipriešinimą vergovei — pasipriešinimu „dievo valiai“, feodalizmo sąlygomis pasidarė feodalinė religija, feodalinės-baudžios santvarkos ramsčiu. Katalikų bažnyčios organizacija viduriniais am-

žiais turėjo daugybę žemės valdų. Feodaliniai valdovai—karaliai, kunigaikščiai—dalijo vyskupams, bažnyčioms, vienuolynams įvairias žemes valdas, dvarus: viena, jie buvo įtikinami, kad už gausingas dovanas jiems bus atleisto jų nuodėmės; antra, jie stiprino tikybines organizacijas kaip savo viešpatavimo ramsčių. Feodaliniai valdovai ir apskritai feodalai rūpinosi palaikyti ir stiprinti katalikų bažnyčią, kuri vykdė labai svarbių feodalinės santvarkos uždavinių—saugojo ir gynė feodalinę santvarką nuo liaudies masių pasipriešinimo. Aukštieji katalikų dvasininkai — popiežiai, kardinolai, vyskupai, vienuolynų viršininkai ir kiti—patys buvo stambūs feodalai, feodalinės diduomenės nariai. Visa katalikų bažnyčios organizacija su popiežiumi viršūnėje susiformavo kaip plati išnaudotojiška, engėjiška ir grobiškiška organizacija, feodalinio išnaudojimo ir engimo ramstis, visokios laisvės mirties ir laisvės siekimų priešas ir žiaurus persekiotojas.

Išnaudotojišką bei engėjišką-grobiškišką katalikų bažnyčios veikimo esmę per ilgus istorinio vystymosi šimtmečius ryškiai iliustruoja jos aktyvus veržimasis, jos organizuoti kryžiaus žygiai į Rytus, paskui į Pabaltijį ir apskritai į Rytų Europą.

Kryžiaus žygiai, kryžiaus karai — tai buvo viena iš žiauriausių priemonių, kuriomis Romos popiežiai, katalikų bažnyčia ir Vakarų Europos feodalai stengėsi išplėsti savo hegemoniją, įsigyti naujų žemių ir apskritai turtų, taip pat pakelti katalikų bažnyčios autoritetą. Drape jie kruvini žygiai, nukreipiant į juos nesąmoningas valstiečių ir šiaip varguomenės mases, turėjo tikslą sušvelninti liaudies nepasitenkinimą ir priešinimąsi feodaliniams išnaudotojams. Grobiškiškas kryžiaus žygių pobūdis buvo dangstomas religiniais lozungais — „išvaduoti viešpaties karstą iš netinkinčiųjų valdžios“, „ginti“

arba „plėsti Kristaus mokslą, katalikybę“ ir t. t.

1095 m. popiežius Urbanas II pašaukė tikinčiuosius į pirmąjį kryžiaus žygį į Rytus, žadėdamas jiems ir dangaus gėrybes, ir turty užgrobtose žemėse, kviedamas galvažudžius, vagis ir kitus nusikaltėlius „įpirkti savo nuodėmes“ žygiu už „viešpaties karstą“ išvadavimą. Nuo 1096 iki 1270 m. popiežiai ir Vakarų feodalai surengė aštuonis kryžiaus žygius į Rytus. Minios riterių-plėšikų, įvairių deklasuotų elementų, valstiečių ir net vaikų (1212 m. žygyje) iš Prancūzijos, Anglijos, Vokietijos, Ispanijos, Italijos, iš Skandinavijos šalių, suviloti dangiškais, o dar labiau žemiškais gėrybėmis, traukė „šventosios žemės“ „vaduoti“. Per tuos žygius kryžininkai neįgaliausiai plėšikavo visose žemėse pakelii, plėšė ir žiauriai žudė ne tik „netikinčiuosius“, bet ir krikščionis. 1099 m. užėmė Jerusale, jie surengė ištisines skerdynes, žudydami vyrus ir moteris, senius ir vaikus, viską plėšdami ir visa tai lydėdami įvairiomis pamaldomis.

1204 m. kryžininkų gajnos, surengusios žygį popiežiaus Inocento II šaukimu, įsiveržė į krikščionišką Konstantinopolį, kuriame jie tris dienas viską plėšė, grobė, tame tarpe meno paminklus, paveikslus ir bažnyčių įrengimus, ko negalėjo paimti — naikino, degino, žmones mušė ir žudė. Lygiai taip pat kryžininkai elgėsi ir per kitus kryžiaus žygius, plėšikaudami ir žudydami žmones savo kelyje ir laikinai užkariaujamose vietose. Užgrobdami vienas ar kitas teritorijas Azijoje, kryžininkai kūrė savo feodalines valstybes (Jeruzalės, Antiochijos, Tripolio, Edesos), kuriose įvedė tokią pat griežtą feodalinę-baudžiąją santvarką. Savo valdoms ginti ir naujiems grobimams vykdyti kryžininkai steigė tikybinius riterių ordinus. Tarp kitų Palestinoje buvo įsteigtas ir vadinamasis Teutono, arba Kryžiuočių, ordinas (1190 m.).

(Bus daugiau)

Rochester, N. Y.

Iš parengimo

Lapkričio 2 d. įvyko vakarienė, kurią bendrai rengė LLD 50 ir 110 kuopos laikraščių paramai.

Oras pasitaikė prastas, tai mažai susirinko žmonių, bet jie nuosirdžiai parėmė spaudą aukomis. Nors neskaitlingas parengimas, bet sudarėme gražią paramą mūsų laikraščiams: „Vilniai“ \$56, „Laisvė“ \$52 ir „Liaudies Balsai“—\$30. Tai nuosirdi parama nuo mūsų miesto lietuvių.

Parengimui maisto aukojo W. R. Černiauskai, A. Usevičienė, K. Zemaitienė ir L. Bekešienė. Parengime dirbo: A. Usevičienė, K. Zemaitienė, V. Bulienė, L. Bekešienė, H. Stančikienė, Kantenienė, J. Stančikas, S. Gendrenas, F. Kantenas, P. Malinauskas ir R. Barauskas. Visoms ir visiems aukojusiems ir dirbusiems didelis acū!

Iš tų, kurie sirgo ir negalėjo dalyvauti, aukojo draugai F. O. Gričiai, K. Žukauskas ir A. Duobienė. Linkime jiems greitai pasveikti ir vėl su mumis būti.

Saudos paramai aukojo sekami:

Antanas Arlauskas \$20, Geras draugas ir R. Barauskas po \$7, A. Sereika ir J. D. Valtai po \$5, F. Maneilis \$3, L. Bekešienė \$1.50.

Po \$2 aukojo: P. E. Če-reiškai, J. M. Zemaičiai, V. Poškai, J. L. Totoriai, Wm. R. Černiauskai, J. Mockevičiai, J. Stanley, P. O. Malinauskai, F. O. Gričiai, A. L. Bekešiai, K. Zemaitienė, A. Duobienė, V. Bulienė ir S. Gendrenas.

Po \$1 aukojo: L. Vaišnoras, J. K. Saverinas, A. Usevičienė, H. Stančikienė, K. Žukauskas, J. P. Barzdavičiai ir J. O. Vilimačiai. Širdingai acū visiems! L. Bekešienė

Lowell, Mass.

Mirė S. Alexa

Sulaukęs 75 metų amžiaus, General ligininė mirė Stasys Alexa. Jis atvažiavo į šią šalį 1907 metais. Lietuvoje paėjo iš Onušio apylinkės, Bičiūnų kaimo.

Stasys buvo ilgametis „Laisvės“ skaitytojas ir rėmėjas. Kol jam sveikata tarnavo, tai lankėsi ir progresyvių parengimus, aukojo darbininkų reikalams.

Lūdiesyje paliko tris sūnus, vieną dukterį, dvi anūkes ir seserį, gyvenančią Hucon, N. H.

Palaidotas lapkričio 4 d. lenkų Šv. Kazimiero kapinėse. Gyveno laisvai, bet jo artimieji palaikė religiją. Kunigas žinojo, kad Stasys buvo laisvas, bet pinigai jam geri ir laisvamano. Seniau to nebuvo. Dabar pasikeitė laikai.

Velionio artimiesiems reiškiu užuojautą.

J. Blažonis

St. Petersburg, Fla.

Svečiavomės pas Prano Mockapetrį ir Leoną Valančių. Aš, mano draugė Agnė Pike, Jonas Vilkelis ir Onutė Strauskiene buvome užkviesti apsilankyti pas tuos malonius draugus.

Nuvykę jau radome juos su skaniais pietumis mūsų belaukiančius. Pasivalgėme, maloniai pasikalbėjome, apžiūrėjome jų gražų gėlių darželį, o tarp gėlių yra visokių stovelių. Labai gražiai, artistškai viskas sutvarkyta.

Stubos vidus išdabintas Prano pieštais paveikslais. Jų pilnos sienos, net mažyčių yra ant lubų. Juos apžiūrint jautiesi, kad esi kokioje paveikslų galerijoje. Vienas gražus, kitas dar gražesnis. Jau nebe pirmą kartą pas juos lankiausi, o vis tarp paveikslų surandu ir narsų ir gražius.

Nežinau, kaip Pranas suranda laiko jų nupiešimui, nes tai didelis darbas.

Norėjau pasiklausyti gražios rekorduotos muzikos, nes jos turi daug iš Lietuvos parsivežęs, bet ši kartą aparatas buvo sugedęs. Už tai Agnė padeklamavo porą juokingų eilėraščių, o Pranas paskaitė gražų monologą.

Taip gražiai, kultūriškai laiką praleidome. Tai buvo gražus pažmonys. Širdingai acū tiems maloniems draugams.

Natalie

Philadelphia, Pa.

Veiklos pakaita

Mūsų miesto LLD veikėjai gerai permato ir supranta mūsų parengimų gerbiamos publikos pageidavimus ir troškimus. Pasibaigus vasarinei veiklai, kai kurie mūsų parengimų lankytojai pradėjo teirauti: ar jūs negalite surengti kokį nors kultūrinio-meninio pobūdžio vakarėlį? Juk per visą vasaros sezoną mes daugiau nieko negavome, kaip tik lietuviškų dešrukių pavalgyti ir šaltu alumi jas palydėti...

Toks pareiškimas yra teisingas. Todėl mes nors dalinai stengsimės patenkinti meno mėgėjus. Šio lapkričio mėn. 22 dieną, penktadienio vakarą bus rodomi filmai, Tarybinės Lietuvos menininkų susukti. Juos matysite Lietuvių Rep. Klubu svetainėje, 2530 N. 4th St. Prsidės 7:30.

Daugelis savo gimtojo krašto mylėtojų ilgisi kuo dažniausiai pamatyti nors filmuose savo seniai apleistą tėvynę. Atsiveskite ir savo paauglius vaikus, supažindinkite ir juos su socialistinės Lietuvos atsikiimais: —kultūra, menu ir technika. Įžanga žema, tik apmokėjimui išlaidų.

„Laisvės“ Reporteris

Miami, Fla.

Dabartiniu laiku atrodo, kad visos labdaringos organizacijos sukruto rūpintis nukentėjusiais nuo to žiauraus uragano, kad duot greitą pagalbą Kubai ir kitiems, kurie yra nuvarginti. Čionai yra susitvėrus tarptautinė moterų grupė dėl i šlaikymo pasaulinės taikos ir ji atlieka labai gerą darbą. Taigi jos ir deda pastangas, kad suteiktų pagalbą nuo audros nukentėjusiems. Atrodo, kad kai kurie lietuviai irgi prisidės prie greitos pagalbos. Tokiam svarbiam reikalui kiekvienas sutiks prisidėti, nes mes patys nežinome, kada bus reikalinga pagalba mums patiems, nes gamtos šposai padaro daug visokių nelaimių.

Tuo pačiu tarpu noriu pažymėti vieną pražiūrėtą dalyką, kuris turėjo būt spaudoj jau pirmiau, bet dėl kokios priežasties nebuvo, tai nežinia. Rugsėjo 18 d. atsiuvo gražus „pasėmingas LLD 75 kuopos susirinkimas. Po susirinkimo J. D. Silekas davė paskaitą iš Juliaus Janonio eilėraščių ir jo vargingo gyvenimo. Kaip jaunas talentingas poetas idealistas sunkiai gyvena ir neatsiekęs tikslo jaunas tebebūdamas turėjo mirti. Buvo graudi, sujaudinanti paskaita. Po paskaitos buvo duodami lengvi užkandžiai, kuriuos pagamino malonios draugės Olga Šimkienė, Nelė Tamošiūnienė, A. Paukštienė, Nelė Kanapienė, P. Bečienė, M. Chuladienė. Nuo užkandžių paliko pelno dėl parėmimo pažangios spaudos, „Laisvės“ ir „Vilnės“. Tai yra svarbus ir reikalingas dalykas, ir kiekvieno plačių pažūrų žmogaus yra pareiga ją remti, kiek galima. Nes jeigu ne spauda, tai kagi mes žinotume, kuris iš mūsų pažįstamų suserga arba numiršta? Tai „Laisvė“ ir „Vilnis“ greit patarnauja visiems. Taipgi iš viso pasaulio gaunam žinias, kurios paduodamos neiškraipytos, nesugadintos. Taipgi gaunam labai daug žinių iš Lietuvos, kurios mums yra artimos prie širdies.

Taipgi ir L. L. Draugija yra brangi apšviestos organizacija, kuri taipgi reikalinga palaikyti. Į LLD organizaciją yra įdėta daug laiko ir energijos ir daug naudingo darbo yra atlikta dėl gero tikslo. Daug iš tų darbuotojų jau ilsiu šaltuos kapuose. Bet mes, kurie dar šiek tiek krutam, tai neapleiskime nei spaudos, nei minėtoms brangios organizacijos. Labai pigi metinė mokestis. Pilnas gero pasiskaitymo žurnalas „Sviesa“. Taipgi kas metai nariai gauna geras knygas. Tai kaipgi galima apleist tokią organizaciją?

LLD 75 kuopa vis gaudama naujų narių. Rugsėjo 18 d. susirinkime prisirašė Helen Dolen. Spalio 16 d. prisirašė Ragina Ivann. Abidvi malonios draugės, susipratę, pažangios moterys.

Baigiant šiuos žodžius rašyt, sužinojau, kad serga Petras Skeberdis, taipgi LLD 75 kuopos narys. Ant kiek rimta liga, neteko sužinot. Linkiu draugui greit pasveikti.

LLD 75 Kuopos

Korespondentė E. K. S.

PHILADELPHIA, PA.

Collinswoode Vėlinių (Halloween) vakarą Fred E. Waterhouse ir Mrs. Edna McCrory išdalino vaikams vietose saldinių, nuodingų "barbiturates". Policija ir ugniagesiai ėjo namas nuo namo įspėdami patikrinti vaikų gautus saldinius. Tyrinėjant areštuoti Waterhouse ir Mrs. McCrory.

Lapkričio 17 d. svetainėje 715 N. 6 St., įvyks gražus pobūvis, su užkandžiais. Kalbą pasakys Ieva Mizarienė, kuri dalyvavo Moterų pasauliniame taikos suvažiavime Maskvoje ir apilankė Tarybų Lietuvą. Prašome skaitlingo atsilankymo. Pradžią antrą valandą dieną. Pobūvį rengia mūsų draugės moterys.

Lapkričio 22, penktadienio vakarą, Republikonų klubo svetainėje, 2530 N. 4 St., bus rodomi judomi paveikslai iš Tarybų Lietuvos gyvenimo. Prašome būti 7-30 val. vakaro susipažinimui, kokią progresą mūsų tėvynainiai daro pagerinimui savo būvio.

General Electric Spacecraft Valley Forge pranešė, kad paleis 400 darbininkų. Sako, neturi užsakyimų. Missile and Space Division Philadelphiaje atleisti 2,600 darbininkų, sakosi neturi užsakyimų.

Sakoma, kad Scrantonas raginamas prisidėti prie Rockefellerio sulaikymo Goldwaterio kandidatavimo prezidento vietai.

Lapkričio 3 Policijos departamento City Hall septintame aukšte storsrūmėje plėšikai atidarė saugumo šėpą ir pavogė \$50,000 pinigais ir auksadaikčiais. City Hall buvo saugoma stiprios sargybos, bet plėšikams nepakenkė. Sakoma, kad tai istorinis įvykis. Eina tyrinėjimas dirbančių rotušėje.

Lapkričio 2 d. Building and Construction Trade Council ir tymsterių taryba suruošė masinį susirinkimą Convention Hall. Mėras Tate sutiktas apodismentais ir baubimu, o tymsterių prezidentas Hoffa buvo sutiktas iškilingai. Hoffa pasakė kalbą apie Labor Relations board'o priešdarbininkiską sprendimą darbininkų reikalą.

Majoro rinkimus laimėjo demokratai 64,517 balsų dauguma prieš respublikonų kandidatą McDermott. Didžiuma unių pasisakė už Tate. Už Tate pasisakė ir negrai. Unių lokalai, kurie pasisakė už respublikonų kandidatą McDermott, sulaukė opozicijos. Opozicija pasiryžus ištraukti lokalus iš AFL-CIO tarybos. Tas pasireiškė Bucks County. Philadelphiajos AFL-CIO taryba vieningai pasisakė už Tate.

Respublikonams sakė kalbą gubernatorius Scrantonas. Demokratams prezidentas Kenedis. Atvykusį į Philadelphiają Kenedį respublikonų pritarėjai pasitiko su pikietu ir įvairiais šūkiais.

Ugniagesiai pikie savo Tatės rinkimų raštinę ir prakalbas už suspendavimą 59 ugniagesių prieš rinkimus. Ugniagesiai reikalau-

ja virš tūkstančio dolerių uždarbio pakėlimo į metus ir darbo valandų sutrumpinimo. Valdininkai sako, kad visi dirbanti miesto darbininkai sutiko su pakėlimu \$400 metams, ugniagesiai ne. Mėras Tate sako peržiūrės ugniagesių algų klausimą.

N. Philadelphiajoje, Susquehanna Ave., policistas John Tourinian nušovė negrą Willie Phaw, nužūrėjęs krautuvės apipėšime. Jis sako, būk negras puolęs jį su peiliu, kada norėjo jį areštuoti. Dėl to įvykio negrai sukėlė riaušes, išmušdami krautuvių langus, sužalodami automobilių, pridarydami nemažai nuostolių. Negrai nepasitenkinę vietiniu tyrinėjimu, reikalauja federalės valdžios tyrinėjimo. Negrų vadas Cecil Moore kaltina komunistus sukėlimu riaušių. Juokingas pasakymas. Policistas suspenduotas iki įvykių ištyrimo.

Blue Cross Philadelphiaje buvo suorganizuotas 1938 metų lapkričio 7-tą Nepriklausomybės svetainėje. Sako, kad turi 2,115,000 priklausančių. Gubernatorius Scrantonas ir mėras Tate paskelbė lapkričio 4 d. Blue Cross savaitę.

Pilietis

Miami, Fla.

Kubiečiai susprogdino demokratų raštinę

Spalio 29 d. eksplodavo namas po num. 62 S. W. 3rd St., pačiame miesto centre. Tai buvo 2-jų aukštų namas per visą bloką, kuriame buvo vietos demokratų partijos centrinė raštinė. Namas, apart tos raštinės buvo tuščias ir raštinėje tuo laiku nieko nebuvo, tai nieko nesužeidė ir neužmušė.

Namas priklauso tūlam turtuoliui, kadaise buvusiam miesto majorui, o dabar jis gyvena New Yorke. Vietos demokratai užmokėdavo už to namo apdraudą sulgy jo įkainavimu \$200,000 vertės ir už vandenį. Tyrimas parodė, kad aplink tą namą kaip apie tuščią jo palėpėse prisilaikydavo grupė kubiečių, pasivadinusį Vinas, matomai, Kastro priešai. Ten jie buvo paslėpę dinamito, ir jis eksplodavo, suardydamas pusę to didelio namo. Vietos laikraščiai ir TV greitai apie tai nutilo. Mat, Kastro priešų darbas, tai ir reikia tyli.

Lapkričio 4 d. turėjome balsavimą dvigalvės Miami miesto, "Metro", valdžios. Tas "Metro" dydis — visas Dade County. Jos tikslas — suvienyti visus Miamės apylinkės miestelius po viena valdžia, kad būtų galima praktiškiau — geriau ir pigiau — miestą valdyti. Bet kol kas piliečiai nieko geresnio iš "Metro" nesulaukė, o blogo — gana daug.

Tarp "Metro" komisyonierių eina begalinės rungtynės už valdžią ir planavimus, jie taisė ir apskrities įstatymus — dėjo priedus ir tt., o tvarkos vis nebuvo. Dabar vėl buvo daug kas taisoma, bet jau, rodos, kad vieną dalykėlį pataisė, tai kitą pagadino — "Metro" džiaugiasi laimėjus, bet skelbia, kad savo bosą Mr. McNayr tuoj atstatys iš

vietos, kurio alga \$30,000. Mr. Kelly, buvusi šerifą, kurį Mr. McNayr buvo atstatęs, piliečiai vėl išrinko šerifu su \$15,500 alga. Ka dabar darys Mr. McNayr? Taigi tarp ponų valdininkų varžybos už galią ir algas ėjo ir eis, o ką gauna iš "Metro" piliečiai? Aukštesnius taksus. Sako, tuoj bus kiti rinkimai ir dar kiti...

Žilas Juozas

Bridgeport, Conn.

Pirmadienį, lapkričio 4 d. nuvykome į Waterbury ir dėl žiemos papuošėm sūnaus kapą.

O vėliau nuvykome pas dvi geras drauges — motiną ir dukterį — abi našlės. Rado me skaitant laišką iš Lietuvos nuo giminačių. Rašo,

kad gyvena gerai, gyvenimu patenkinti. Tik praeitą pavasarį turėję nelaimę. Vyras ir moteris išvažiavo su motociklu pasivažinėti ir skaudžiai susižeidė. Ilgą laiką prisiėjo išbūti ligoninėje iki pilnai sveikata atgavo. Mat, dabar Lietuvoje nemokamai ligoninėje laikoma iki žmogus pilnai su sveiksta. Rašo: dabar gerai jaučiamės ir vėl dirbame tą patį darbą, kur pirma dirbome. Ir prašo užrašyti iš Amerikos laikraštį "Vilni" ar koki kitą progresyvių laikraštį. Jiedu myli žinoti apie Amerikos lietuvių veikimą. Taigi jos pasirinko ir per mus užrašė "Laisvę", kaip Kalėdomas dovaną. Atrodo, kad graži ir gera dovana.

J. ir M. Strižauskai

QUINCY, MASS.

Valerija Caszkienė

Mirė spalio 29, 1963

Palaidota lapkr. 2 d., Mt. Wollaston kapinėse.

Mes, jos draugai ir draugės, reiškiamo širdingą užuojautą jos šeimai — dukterims Julijai Vazkisk, Valerijai Bridges, sūnams Stanley, Stephen ir Bill, žentui John Bridges, marčioms, anūkams, ir visiems jos giminiams.

S. ir J. Rainardai
R. ir B. Čiuberčiai
M. Gutauskienė
K. Čerėškie
F. Sinkevičienė
M. Mastekienė
G. Šimaitis
S. Sauka
A. Kukaitienė
H. Tamašauskienė
A. ir K. Barčiai
P. Zukauskienė
P. Usevičienė
K. Kazlauskienė
S. ir J. Sabanskiai
E. Likienė
F. ir M. Kvetkauskai
S. Šukienė
A. ir J. Vaškiai
J. ir V. Karaliai
P. Vaškienė
K. Kalvalaitienė
E. Fraimontienė
El. Bekevičienė
B. ir E. Niaurai
L. Plutienė
G. ir V. Kvetkauskai
N. Grigaliūnienė
J. ir P. Petruškevičiai
J. Stružas
J. Sinkevičius
J. Barišauskas
A. Jankevičius
A. Kandraška
J. Matulevičius

Hartford, Conn.

LIUDNAS PRISIMINIMAS

MIKE BUTKEVICH

Mirė lapkričio 14, 1962

Jau vieneri metai kai mirė mano mylimas vyras Mike.

Velionis Mike Butkevich gimęs Kauno mieste, Lietuvoje, 1 JAV atvyko 1912 metais. Išgveno Hartforde 40 metų.

Išsekis ramiai, mano mielas, — tavęs niekad nepamiršiu.

— Louise, žmona

CLEVELAND, OHIO

Mirusiųjų Prisiminimas

Lapkričio mėnėsis — mirusiųjų prisiminimo mėnėsis. Todėl mes, LLD 190 kuopa, šiuo reikiame padėk visiems kuopos mirusiems nariams už jų nuveiktus darbus, ir gilią užuojautą jų likusiems artimiesiems.

Juozas Simans
Eva Simans
Antanas Pacevičius
Povilas Klivington
Kazys Garbinčius
Juozas Samuolis
Povilas Gurlkis
Katrė Salin
Anna Masilionis
Juozas Mack
Mike Gavriluk
Juozas Apšėga

Juozas Pabalis
Petras Vasiliauskas
Mary Thompson
Justinas Andrews
Anna Dulsks
Andrius Grinius
Antanas Jankas
Stasys Buivydas
Jacob Machuta
Mary Černauskas
Andrius Kazen
Rožė Yurksaitienė

FILMAI

ALL THE WAY HOME

Sis filmas buvo taip pat demonstruojamas New Yorko Filmų Festivalyje, apie kurį kritikai labai šilčiai atsiliepė. Tai jautrus ir sentimentalus filmas apie vieną šeimą, gyvenančią Tennessee valstijoje, Knoxville miestelyje. Reikia pasakyti, kad tokių temų dabartiniais laikais mažai tenka matyti, kur jaučiamas tyra vyro meilė prie moters; kur jaunas sūnelis stebi savo tėvų taikų sugyvenimą ir iš pasitenkinimo imituoja net tėvo elgesį — eiseną; kur motina rūpinasi apie abudų, suprasdama kiekvieno jausmus ir polinkius.

Nuo pat pradžių žiūrovas patraukiamas į šios šeimos nuotaikas ir pergyvenimus, o į pabaigą net ir ašarą išspaudžia, kuomet tėvas fatališkai miršta.

Motinos rolė labai jautriai atlieka žymi artistė Jean Simmons. Ji ypatingai gerai perduoda tą žmonos skausmą, sužinojus apie savo vyro mirtį. Būdamas tuomet nėsčia, ji priverčia save pasisakyti savo 7 metų sūneliui apie laukiamąją naują šeimos narį. Šią sceną filmo režisierius moko efektingai parodyti, perduodamas tai jausmą per šią talentingą artistę apie taip svarbų ir ypatingą momentą...

Robert Preston labai kusiškai atlieka atsidavusio savo šeimai tėvo rolę. Ji religijai neįteresuoją, jis nepaiso kaimynų nuomonių; myli savo žmoną ir sūnelį. Jo gyvumas, energija ir humoras nuteikia visą šeimos kasdieninį gyvenimą.

Dėl berniuko rolės buvo paskelbtas konkursas. Iš 600 pasirodžiusių kandidatų, buvo išrinktas Michael Kearney. Tai simpatiškas ir malonus berniukas su užsimasčiusiu veidu ir rimta vaikiška galvosena. Žiūrint į jį graudu darosi, kaip jis, su ilgesio veideliu, prie pašarvoto tėvo seka visas laidotuvių ceremonijas. Tiesa, gal laidotuvės biskelį per ilgai ištęstos, bet tuo norima parodyti, kaip mažas berniukas pirmu kartu savo gyvenime pergyvena tokią staigų ir skaudų momentą...

Filmo turinyje liečiamas tas laikotarpis, kuomet pradėjo atsirasti pirmieji automobiliai. Yra keletas scenų apie gimines, kurie demonstruoja, su pasididžiavimu, savo naujus automobilius, kas teikia gražaus ir lengvo humoro.

Kadangi dabartiniais laikais daugelis filmų temų pagrįsta seksualizmu, tai šis sentimentalus filmas suteikia savotišką atspindį žiūrovo jausmams ir savi-jautai. Pravartu pamatyti. "All The Way Home" dabar rodomas Trans-Lux East kinoteatre, 3 Ave. ir 58 St., Manhattane.

H. F.

Roma. — Pasaulinis katalikų suvažiavimas pasveikino vyskupą Alfonsą Caprincį progą jo 101-ojo gimtadienio.

Maskva. — Chruščiovas išreiškė viltį, kad gal JAV nusileis kvičių pristatymo reikalais

Brasilija. — Brazilijoje daug žmonių kalba už tai, kad Lotynų Amerikos valstybės turėtų tvarkytis be JAV "globos".

Šaunus pagerbtuvių susirinkimas

Praėjusi ketvirtadienį Palm Gardens salėje Manhattane įvykęs Scott Nearingui pagerbti mitingas buvo tikrai didelis ir gražus. Didžiulė salė buvo pilnutėlė smagiai nusiteikusių publikos. Daugumoje susirinko jau senyvo amžiaus to įžymaus veikėjo, visuomenininko, daugelio knygų autoriaus, kovotojo už taiką ir socializmą draugai, pažįstami bei jo knygų skaitytojai, bet gražią publikos dalį sudarė ir jaunimas.

Susirinkimas buvo specialios įžymių amerikiečių komisijos suruoštas atžymėjimui Scott Nearingo 80-ųjų gimimo metinių. Pirmininkavo žurnaliste ir veikėja Jessica Smith. Apie Nearingą ir jo ilgąmetę veiklą už socializmą kalbėjo visa eilė veikėjų, jų tarpe buvo laikraščio "National Guardian" redaktorius James Aronson, Leo Huberman, A. J. Muste, Richard Moore ir kiti. Visi storai pabrėžė Nearingo kruopštumą, tvirtą laikymąsi principo, gilų domėjimąsi visomis darbo liaudies kovomis už demokratiją ir socializmą.

Pirmininkė perskaitė daugybę gautų šiam nepaprastam senam kovotojui sveikinimų iš visų pasaulio kampų, nes Scott Nearingo knygos yra pasiekusios daugybę kraštų. Na, ir pabaigoje kalbėjo pats Nearingas. Tai stebėtinai energijos oratorius. Jau ir 80 sulaukęs jis tebėra toks pat nuoseklus, imponuojantis kalbėtojas, kokių buvo prieš 40 metų, kai man tekdavo jį girdėti kalbant. Šioje trumpoje kalboje jubiliatas parodė skirtumus tarp socialistinio ir kapitalistinio pasaulių. Kapitalizmas — sakė jis — miršta, o socializmas bujoja. Jam lemta laimėti visą pasaulį. Amerikos ginklai ir militarinės bazės nebeįsgebės tos santvarkos, kurios pati egzistencija pasidarė nebesuderinama su mokslo ir technikos atsiekimais. Jis teigė, kad šiandien kiekvienas susipratęs amerikietis turi traukti į kovą už išlaikymą pasaulinės taikos, nes atominis karas reikštų baisų sunaikinimą. Jubilato išsireiškimai buvo palydėti audringais aplovismentais.

Rep.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

MALE & FEMALE

JANTOR

For Spruce Apartments.
Retired couple preferred.
JOSEPH BARNES & SON
Warrington, Pa. — DL 3-0700
(90-92)

Help Wanted — Female

HOUSEKEEPER. Mature, between 35 and 50 years old. Full time, live in, own room and bath. 6 days, Sundays off. 2 children, 10 and 5. Salary \$40. TR. 8-7663.
(90-91)

HELP WANTED MALE

SHEET METAL MECHANIC. Experienced on Duct work. Must be able to do layout. Steady work. Apply 8-10 A. M., 6120 Vine St. Phone GR. 4-9800.
(90-91)

COOK—HOUSEMAN

Live in. Own room, bath and TV. References and experience required. \$55 week.
MI. 2-1056
(90-91)

Salesmen — Immediate choice openings. Sell products produced by Pennsylvania Assoc. For The Blind. Must be neat and reliable. You can't get rich at this job. But you can enjoy a comfortable living based on commissions. Transportation furnished. Call Mr. Morris for appt. TR. 4-5478.
(90-92)

UPHOLSTERER

Experienced. Parttime or full time: Riverside, N. J.
609-HO. 1-1248
(90-91)

Auga kompanijų pelnai

Washingtonas. — Didžiosios kompanijos jau paskelbė savo pelnus, po įplaukų takų atmokėjimo, gautus trečiame bertainyje 1963 metų.

Plieno gaminimo Jones & Loughlin Co. turėjo \$7,163,000 pelno, arba 861 procentą lyginant su tais pat mėnesiais 1962 m. Automobilių gaminimo Chrysler Corp. turėjo \$22,800,000 pelno, arba 612 procentų lyginant su 1962 m.

Didelius pelnus turėjo ir kitos didelės kompanijos. Iš 50 didelių kompanijų, tik 13 turėjo mažiau įplaukų, kaip 1962 metais.

Kišiniovos. — Tarybinė Moldavijos respublika nubaudė eilę sukčių ir valstybės turto vagių.

It's love and laughs, plus a bit of larceny, with Lee Remick and James Garner in Metro-Goldwyn-Mayer's "The Wheeler Dealers," hilarious spoof of Wall Street, lady brokers and a con man, who takes both for a ride! Phil Harris, Cliff Fells, Jim Backus, Louis Nye, John Astin, Elliott Reid and Patricia Crowley co-star in the new Panavision and color comedy.

Lapkričio 14 d. Radio City Music Hall, Niu-jorke, bus pradėtas rodyti įdomus filmas — "The Wheeler Dealers" — komedija. Bus puiki gyva programa: roketės, su Helen Wood; simfonijos orkestras, etc.

Puikiai pavyko laikraščio „Laisvės“ koncertas

Šių metų mūsų laikraščio „Laisvės“ koncertą, įvykusį lapkričio 10 d., ilgai ilgai atsimins kiekvienas, jamė buvęs. O publikos buvo pilna Schwaben salė.

Programa buvo ir liaudiška, ir kartu klasikinė.

Pradėjo programą mūsų Aido choras, vadovaujamas Mildredos Stenslerienės, penkiomis lietuvių liaudies dainomis, kurias į vieną susinkronizavo (suderino) George Vedegis. Taipgi sudainavo „Šienpiūtės naktį“ (K. Kavecko) ir „Tolimoj Tėvyne“ (D. Yuden). Solistai — V. Beckeris ir N. Ventienė.

Solistė Elena Brazauskienė atliko „Ruduo“ (F. Balėvičiaus) ir „Sorrento“, italių liaudies dainą (komp. Kurtis).

Aido choro Moterų Kvartetas (N. Buknienė, N. Ventienė, O. Čepukienė, K. Rušinskienė) sudainavo „At-eik, ateik“ (J. Sleinio) ir „Laba naktis“ (Larry Russell).

Rusų šokėjų grupė „Yula“, vadovaujama Fred Klimovičiaus, dviem išstojimais žavėjo publiką šokiais; jauni vyrai ir mergaitės puikiai meniškai pasirošę tiesiog stebino savo graciškumu, išsilavinimu. Jie turėjo ir savo armonistą.

Aido Moterų choras sudainavo liaudišką dainą „Pasakyk, upeli“, „Gegutė“ (lenkų liaudies daina), „Tolima laimė vilioja“ (ispanų liaudies daina).

Viktoras Beckeris sudainavo „Sugrįžk namo“ (iš operos „La Traviata“ — muzika G. Verdi), „Serenada“ (E. Toselio), „Without a Song“ (Vincent Youmans).

Elena Brazauskienė ir Viktoras Beckeris sudainavo „Gėlytė“, albanų liaudies daina, taipgi duetą iš operos „Don Giovanni“ (Mozarto).

Ir chorai, ir kvartetas, ir solistai, ir duetistai, rodosi, dar niekad taip puikiai nebuvo pasirošę ir mūsų koncertuose neatliko savo numerių taip meniškai, kaip šiuo kartu. Pirmą kartą pas mus koncertuose išstojo Viktoras Beckeris: puikų jis turi balsą, gerą diktą, brangų talentą!

Lakštingala iš Floridos

Netenka nė sakyti, kad koncerto žvaigždė buvo Birūta Ramoškaitė-Mann. Per metų eilę mes jos negirdėjome dainuojant. Kadaiše ji vaidino angliškiose teatruose—operetėse, — paskui turėjo muzikos mokyklą nedideliame miestelyje New Jersey valstijoje; buvo visokių kliūčių, kurios neleido jai pasirodyti mūsų koncertuose! O Birūta — tokia solistė, toks puikus sopranas!

Šiuo metu ji su šeima gyvena Jacksonville, Floridoje. Turi dvi dukreles, kitus moko muzikos mokykloje, bet ir savo balsui „rūdyti“ neleidžia. Lavina ir lavina!

Ir mūsų koncertan atvyko nemaža žmonių išgirsti lakštingalą, tarsi patikrinti, ar ji dar vis taip puikiai dainuoja. Neapsiriko! Ji taip pat puikiai (o gal dar puikiau) dainuoja šiandien, kaip kitados. Nors ištėkėjusi už ne lietuvių, namų kalba — anglų kalba, — tačiau kiekvienas jos lietuviškas žodis buvo mielas, aiškus, grakštus, kiekvienam suprantamas.

Vilkėjo ji baltą gėlėtą

suknelę — savitas priminimas Floridos. Jos laikyena scenoje—artistiška, kiekviena daina solistės giliai išjausta ir meniškai buvo perduota publikai, kiekvienas scenoje judesys apgalvotas. Ir Birūta šiuo sykiu nebuvo šykšti: dviem atvejais (su iššaukimais) solistė sudainavo dešimt dainų.

Štai josios repertuaras: „Ne margi sakalėliai (Tallat-Kelpšos), „Dukružėlė“ (P. Sarpaliaus), Arija iš operos „Madam Butterfly“ (Giacamo Puccini), „Sapnas“ (J. C. Bartlett), arija iš operetės „The Merry Widow“ (Franz Lehár), „Mano deimantas“ (J. Žilėvičiaus), arija iš operetės „Vagabond King“ (Fruml), „Water Boy“ — negro kalnio daina, „Mano rožė (Kachanausko). Paskutinis numeris—duetas su Viktoru Beckeriu — „Sweethearts“ (Fruml).

Solistės „Water Boy“ publiką sujaudino iki ašarų.

Kiek Birūta gavo aplo-dismentų! Publika nenorėjo paleisti jos nuo scenos, ir tiek!

Džiaugiasi Birūta, atvykusi pas mus, o mes džiaugiamės ja, ir norime, kad ji dažniau mus aplankytų.

Vyriausia koncerto akompanistė buvo Ann Salyk.

Visos solistės ir akompanistės, taip pat vadovė M. Stensler, buvo apdovanotos gėlių puokštėmis.

Vidury programos neilgą kalbą pasakė Rojus Mizara, tarp kitko, paprašydamas iš publikos aukų padengti nuostoliams, susidariusiems dėl presos sulūžimo. Surinkta arti \$500.

Atidarant programą pirmininkas pranešė liūdną žinią, kad mirė Antanas Stripeika. Publika pagerbė mirusįjį atsistojimu.

Tokia buvo mūsų meno šventė! Toks buvo mūsų laikraščio metinis koncertas!

P.S. Beje, koncerte mačiau ir V. Keršulį. Vadina-si jis pasveiko. Bet dar nemačiau Jono Juškos.

Moterų klubo narių susirinkimas

Trečiadienį, lapkričio 20 d., įvyks Moterų Klubo susirinkimas „Laisvės“ svetainėje, 7:30 val. vakare.

Visos dalyvaukime susirinkime, nes turime svarbių reikalų. Vienas iš svarbiausių, tai galutinis prisirengimas įvyksiančiam banketui K. Petrikienės jos 70-ųjų gimimo metinių proga. Banketas įvyks lapkričio 23 d., šeštadienį, po mūsų klubo susirinkimo.

Kviečiame moteris, kurios dar nesate narėmis, ateiti į mūsų mitingą ir įstoti. Labai trokštame išpildyti savo užsibrėžtą kvotą — išau-ginti klubą iki 100 narių!

Valdyba (90-91)

Pagalbon kubiečiams

Niuorke susiorganizavo „Emergency Committee for Disaster Relief to Cuba“. Komiteto iniciatorė — Mrs. Linus Pauling, mokslininko d-ro Linus Paulingo (Nobelio laureato) žmona. Prie jos prisidėjo visuomenininkas Carleton Beals, taipgi rašytojas Waldo Frank.

Šis komitetas renka pagalbą nuo uragano nukentėjusiems Kubos žmonėms. Viena siunta į Kubą jau pasiųsta.

Tel Avivas. — JAV specialistai gelbėja Izraelių pasigaminti atominę jėgą.

Atsako kinams komunistams

Siomis dienomis JAV Komunistų partija paskelbė savo atsakymą Kinijos komunistų vadovams, kurie puola ir šios šalies komunistus.

Apie kinų komunistų ideologinius ginčus su tarybiniais komunistais bus aiškinama prakalbose, kurias ruošia Lietuvių Literatūros Draugijos 1-oji kuopa.

Prakalbos įvyks sekmadienį, lapkričio 17 d., „Laisvės“ salėje. Pranešimą padarys Rojus Mizara. Po to vyks diskusijos. Pradžią 3:30 val. popiet.

Point Pleasant, N. J.

Serga

Nesmagu pranešti, kad susirgo ir pasidavė operacijai Ona Vertelienė. Ji yra Point Pleasant ligoninėje. Buvo operuota lapkričio 4 d. Linkiu jai greitai ir sėkmingai pasveikti.

M. G.

New Yorkas. — Lapkričio 6—7 dienomis čionai prilijo arti trijų colių vandens.

Paryžius. — Prancūzija siekia prekybos su Kinija.

Oi tas dzūkas Vladas Valangevičius!

Kai nueinu į metinį „Laisvės“ koncertą, tai visuomet susitinku su masepethiečių džūku iš Trasnykų kaimo Vladu Valangevičiumi. Jei jis manęs, kaip vidutinio ūgio džūkelio, greit nepamato, tai aš jį pamatau, nes jis, išskiriant kemdenietį K. Petrikienės jos 70-ųjų gimimo metinių proga. Banketas įvyks lapkričio 23 d., šeštadienį, po mūsų klubo susirinkimo.

—Ar ir pats gersi? — klausiu jį, nes žinau, kad jis pats — nė lašelio.

—Ne, — atsako jis.

—Tai neisiu nė aš, — griežtai atsakiau.

Nes kaipgi atrodytu, jei aš ečiau prie baro, kaip te-liukas vedamas prie lovio, kuomet jis pats nuo baro į šalį nusigręžia!

—Tai visgi gal nors pinigų galiu iššūlyti! — spyresį jis.

—O kokioms pareigoms norite mane papirkti?

—Žinau, kad nepaperkamas. Reikalas štai koks, — išsitraukdamas pluoštą popierinių, aiškinasi: — \$12 už atnaujinimą „Laisvės“ prenumeratos seseriai Pil-suckienei Vilniuje, \$12 už atnaujinimą kitai seseriai Pigagienei Trasnykų kaime, \$9 už atnaujinimą sau ir \$5 į „Laisvės“ sekamų metų biudžeto fondą — viso \$38. Ir pabrėžk „Laisvės“ mano seserims, kad aš dar gyvas!

Gyvas, ir dar kaip gyvas! Linkiu, kad Vladas būtų dar ilgai gyvas ir sveikas, kad kasmet turėtų tokių šiltai draugiškų susitikimų!

S. V.

Sveikinimas iš Lietuvos

Lapkričio 7-osios proga karštai sveikinu visą „Laisvės“ kolektyvą ir visus laisviečius, linkėdamas sveikatos, sėkmės, vaisingo darbo!

G. Zimanas

Vilnius

Rojau, Antanai, Jonai, Jonai ir Stepute, ir visi jūs pažangos veikėjai! Nuoširdžiai sveikinu visus. Gerbiu ir myliu jus visus!

Visų jūsų, Jonas Kaškaitis
1963. X. 30

Sidney Hart

įžymus amerikietis smuiklininkas, Wieniawskio laureatas, laimėjęs premiją 1957 m., duos koncertą gruodžio 3 d. Caarnegie Hall, Manhattane. Pradžią 8:30 v. v. Sidney Hart—pagarsėjęs smuiklininkas ne tik Amerikoje, o ir Europoje. Balandžio mėnesį jis žada vėl vykti į Europą su koncertais. Įėjimas į jo koncertą gruodžio 3 d. — nuo \$2 iki \$4. Tikietus patartina įsigyti iš anksto, nes vėliau gali pritrūkti.

Svečiai

Penktadienį, anksti rytą, iš Tamaqua, Pa., atvyko Charles Mickevičius. Jis atvyko su reikalais į Lietuvių Darbininkų Susivienijimo centrą, bet ta proga aplankė ir „Laisvės“ istaigą, plačiai pasikalbėjo su laisviečiais. Mickevičius gimęs Amerikoje. Jo tėvai ir jis ilgai gyveno Eastone, prisimena ten gyvenusius ir tebegyvenančius lietuvius, progaį pasitaikius juos aplanko. Įdomus, linksmas, pažangus lietuvis.

SVEČIAS IŠ FLORIDOS „LAISVĖS“ KONCERTE

Įdomu ir miela būna laikraščio „Laisvės“ metiniuose koncertuose visus visų dienų draugus niujorkiečius matyti, su jais susitikti. Ir nepaprastai pagrazina šventišką nuotaiką susilaukimas pasilgtų draugų svetelių iš apylinkės miestų ir valstijų. Bet laisviečių sueigos nesiriboja vien tik savo miestu ir apylinkėmis. Čion patekęs gali tikėtis malonių surpizų.

Štai praėjusį sekmadienį Schwaben salėje žiūrių ir savo akimis netikui: ištisia dešinę Vincas Karlonas, jau senokai su žmona Kastancija pastoviai apsigyvenęs Jensen Beach, Fla.

Čia gyvendami Karlonai buvo nuolatiniai „Laisvės“ ir kitų vertingų istaigų bei organizacijų kultūrinių ir pasilinksminimo pobūvių lankytojai ir rėmėjai. Nuo to negali atrasti net toli gyvendami. Pakviestas į gimnazičios vestuves, Karlonas į New Yorką atvyko savaite anksčiau, kad galėtų dalyvauti „L.“ koncerte.

Rinklavoje atidavęs dešimkę laikraščio paramai, dar atnaujinęs „L.“ prenumeratą Lietuvon, Karlonas ir vėl siekdamas į piniginę mane įspėjo:

—Palauk, palauk, dar ne viskas. Imk dešimkę kitam kuriam svarbiam reikalui, o šią penkinę Kastancija prašė duoti klubietėms pasivašinti. Lai jos ir toliau gražiai gyvuoja, veikia, o retkarčiais ir lai pasivašina. Tikra staigmena. Esame dėkingi abiem Karlonams už visas dovanas.

Karlonas Maspethe pabuvos apie savaitę. Kor.

LANKĖSI VIEŠNIA

Įvairiais reikalais Rytuose lankėsi Elzbieta Ecienė, buvusi Ynplotienė, seniau gyvenusi Brooklyne. Jau virš 10 metų ji su savo draugu gyvena Tampoje, Floridoje.

Dalyvavo „Laisvės“ koncerte. Pirmadienį apsilankė „Laisvės“, LDS ir LLD centruose ir plačiai pasikalbėjo su senaisiais pažįstamais.

AFL-CIO unių suvažiavimas

Lapkričio 14 d. Niuorke prasidės AFL-CIO unių atstovų suvažiavimas. Sesi-jos tėtis Hotel Americana patalpose, Manhattane.

Tai bus penktas suvažiavimas po to, kai Amerikos Darbo Federacija susivienijo su Congress of Industrial Organizations.

Šiuo metu AFL-CIO priklauso apie 12,000,000 organizuotų darbininkų. Suvažiavime žada būti nemaža aštrių ginčų; pažangesnieji delegatai ruošiasi smarkiai kritikuoti dešiniuosius konservatorius, kuriems atstovauja prezidentas George Meany, dėl jų blogų veiksmų.

Pavyko!

Ieva Mizarienė, grįžusi iš Hartfordo, pasakoja, kad pobūvis, rengtas Lietuvių Moterų Klubo, pavyko visais atžvilgiais. Ji sekmadienį ten sakė kalbą.

Sekamą sekmadienį, lapkričio 17 d., I. Mizarienė vyksta į Filadelfiją, kur bus banketas; ji ten kalbės.

Taip pat sugrįžęs iš Montello, Mass., A. Bimba praneša, kad ten ruoštas koncertas-banketas labai gražiai pavyko. Ir koncertinė programa buvo labai įdomi ir linksma, ir paskui vakarienė—viena iš skaniausių. Bet reikia tikėtis, kad apie abu šiuos parengimus patys rengėjai plačiau pasakys.

LLD 1 kuopos nariams

Mūsų susirinkimas įvyks lapkričio 13-tą, 7:30 val. vakaro, Laisvės salėje. Visi būtinai dalyvaukime. Balsuosime Centro Komitetą ir turime kitų svarbių reikalų.

Valdyba

Bukite prakalbose

Prakalbos ir diskusijos, kurias ruošia ALLDLD 1-oji kuopa, įvyks sekmadienį, lapkričio 17 d., „Laisvės“ salėje, Ozone Parke.

Tai bus svarbios prakalbos, nes bus svastomas svarbus klausimas: **Kodėl tarp kinų komunistų ir tarybinių komunistų iškilo ideologinė kova?** Ką ji reiškia tarptautiniam darbininkų judėjimui?

Pranešimą padarys Rojus Mizara, o po pranešimo seks diskusijos.

Kuriems laikas leidžia dalyvaukite prakalbose.

Kviečia Rengėjai

Londonas. — Sprūsminis Anglijos - Kanados lėktuvas buvo pakilęs į orą su 97 keleiviais ir 7 įgulos nariais, bet pradėjo degti. Jis grįžo į orlaukį, nukentėjo tik vienas keleivis.

Salem, Ind.—Nuo nuodingo maisto susirgo 44 vaikai, kurie buvo pasiųsti į ligoninę.

Minėjimas Dviejų Sukakčių

ISTEIGIMAS SOVIETINĖS VALSTYBĖS — ir — ISTEIGIMAS USA ir USSR DIPLOMATINIŲ RYSIŲ

Masinis Susirinkimas

Už Taiką ir Draugystę

Mrs. Margaret Russell — Dr. Jerome Davis

Dr. Corliss Lamont, pirmininkas

DALYVAUS ŽYMŲS SOVIETINIAI SVEČIAI

— MUZIKA —

Trečiad. Vakare, Lapkr. 20

CARNEGIE HALL

W. 57th St. ir 7th Ave., New York City

Įžanga \$1.00

— Rengėjai —

NATIONAL COUNCIL of AMERICAN-SOVIET FRIENDSHIP

Visi dalyvaukime

BANKETE

pagarbimui ilgametės veikėjos ir visuomenininkės

Katrinės Petrikienės

jos 70-ųjų gimimo metinių proga

Šeštadienį, Lapkričio 23 d.

Laisvės svetainėje

102-02 Liberty Ave.

Ozone Park, N. Y.

BILIETAS \$3.00

Bus skanių valgių ir gėrimų. Meninę programą atliks solistai Augustinas Iešmantas, Elena Brazauskienė ir Aido Choro Moterų Kvartetas.

Bus svečių iš Washingtono

Vytautas ir Marytė Zenkevičiai